

KËSHILLA

Përmbajtja/ Ramazan 1430 (Nr. 36)

Me emrin e All'Ilahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit

Besimi, si lidhja më e fuqishme e njeriut me Krijuesin e Tij manifestohet në ndjekjen e rregullave të Islamit. Një besimtar i mirë njih sakrificën në rrugën e drejtë; atë që All'Ilahu i Madhëruar na urdhëron me anë të Kur'anit, Profetit (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!), të haditheve e transmetimeve të sakta. Pastërtia e shpirtit vjen po nga kjo rrugë, e më saktë vjen nga agjërimi. Në muajin Ramazan besimtari tregon dëshirën, durimin në përmbushjen

vullnetin,
e këtij detyrimi. Devotshmëria arrin kulmin kur ai ndërgjegjësohet në atë që po bën në emër të pastrimit shpirtëror e fizik.
"Uroj që çdo besimtar në këtë muaj të bekuar të shpërblehet nga Zoti i Madhëruar me mirësi, paqe e begati!"

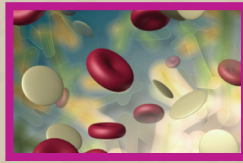
Kryeredaktorja

**Mirësitë
e Agjërit** 6

**Komentimi
i sures Kadr** 23

**Dobitë mjekësore
të Agjërit** 33

Gjynahet 52

Me emrin e All'lahut Mëshiruesit, Mëshirëbërësit

Muaji i Ramazanit që në të shpallët Kur'ani, që është udhërrëfyes për njerëz dhe sqarues i rrugës së drejtë dhe dallues... (Bekare, 185)

Për të uruar ardhjen e Muajit të Ramazanit të gjithë lexuesve të revistës "Këshilla", do të doja të zgjidhja një fragment nga fjalimi i Profetit Muhammed (paqja e bekimet e All'lahut qofshin mbi të e mbi familjen e tij të pastër!).

Ky fragment, është si një pishtar për të gjithë ata që në këtë muaj duan të pastrojnë shpirtin e tyre; për të gjithë ata që në këtë muaj kërkojnë të afrohen tek Krijuesi i tyre; për të gjithë ata që kërkojnë të jenë në rreshtin e mysafirëve të Zotit të Madhëruar.

Profeti Muhammed (paqja e bekimet e All'lahut qofshin mbi të e mbi familjen e tij të pastër!), në ditët e fundit të muajit Shaban, në hytбет e tij fliste për mirësitë e këtij Muaji të Bekuar, ku ndër të tjera ka thënë: *"O njerëz, për ju po afrohet muaji i Allahut me begati, me mëshirë e me faje mëkatesh; muaji që tek Allahu është më i miri i muajve. Ditët e këtij muaji janë ditët më të mira, netët e këtij muaji janë netët më të mira, orët e këtij muaji janë orët më të mira. Është muaji në të cilin jeni të ftuar mysafirë të Allahut. Në këtë muaj jeni bërë prej të nderuarve të Allahut; frymëmarrja juaj në këtë muaj është madhështim i Allahut, gjumi juaj në këtë muaj është adhurim, puna juaj në këtë muaj është e pranueshme, lutja juaj në këtë muaj gjen përgjigje, prandaj lutjuni Allahut, Zotit tuaj, me qëllim të sigurtë e me zemër të pastër që t'ju bëjë mbarë agjërimin e këtij muaji dhe leximin e Librit të Tij."*

I lutem All'lahut që të na e lehtësojë agjërimin dhe të jemi pjesar të kësaj softe të pash-tërr e të përfitojmë sa më shumë nga ky Muaj i Bekuar!

Drejtori
Muhammed Reza Haj Khezer

KËSHILLA Nr. 36, Ramazan, 1430; Organ i Fondacionit të Kur'anit

Drejtor: Prof. Muhammed Reza HAXH KHEZR;

Kryeredaktore: Liseda RAMAJ

Drejtor artistik: Vullnet MERJA;

]Korrektoi: Vjollca FEZA

Design & Layout: Aurora SHEHU

Bashkëpunuan: Vullnet MERJA, Vjollca FEZA, Sabrie FEZA, Selim STAFJA, Majlinda NDECA, Jetmir CELA etj.

Adresa: Rr. Hoxha Tahsim Nr. 168; Kutia Postare: 8272; Tel & Fax: 00355 04-2 377 311;
Tirana – Albania; WebSite: www.fqurani.com; E-mail: f_quran114@yahoo.com

HYTBE E PROFETIT

(paqja dhe bekimet e All'llahut qofshin mbi të!)

NË PRITJE TË MUAJIT TË RAMAZANIT

"O njerëz, për ju po afrohet muaji i All'llahut me begati, me mëshirë e me falje gjynahesh; muaji që tek All'llahu është më i miri i muajve. Ditët e këtij muaji janë ditët më të mira, netët e këtij muaji janë netët më të mira, orët e këtij muaji janë orët më të mira. Është muaji në të cilin jeni të ftuar mysafirë të All'llahut. Në këtë muaj jeni bërë prej të nderuarve të All'llahut; frymëmarja juaj në këtë muaj është madhështim i All'llahut, gjumi juaj në këtë muaj është adhurim, puna juaj në këtë muaj është e pranueshme, lutja juaj në këtë muaj gjen përgjigje, prandaj lutjuni All'llahut, Zotit tuaj, me qëllim të sinqertë e me zemër të pastër që t'ju bëjë mbarë agjërimin e këtij muaji dhe leximin e Librit të Tij. Me të vërtetë, i keq është ai person, të cilit në këtë muaj të madh i është

ndaluar falja e gjynaheve prej All'llahut.

Me urinë e me etjen tuaj në këtë muaj, kujtoni urinë dhe etjen e Ditës së Gjykimit. Jepuni sadaka të varfërve e të mjerëve tuaj, nderoni të moshuarit tuaj, mëshironi të vegjëlit tuaj, mbani lidhje me njerëzit e gjakut tuaj, ruajini gjuhët tuaja, ulini sytë tuaj që ato të mos shikojnë në atë që është e ndaluar të shihet dhe mbyllni veshët tuaj që ato të mos dëgjojnë atë që është e ndaluar të dëgjohet.

Shfaqni dashuri zemre për jetimët e njerëzve që edhe të tjerët të kenë dashuri për jetimët tuaj. Pendohuni para All'llahut për fajet tuaja dhe ngrini duart lart në drejtim të Tij me lutje kur të falni namazet tuaja, pasi ato janë orët më të preferuara në të cilat All'llahu i Lartësuar i shikon robtë e Vet me

mëshirë dhe u përgjigjet atyre kur ata i përgjërohen Atij. Ai u plotëson atyre kërkesat kur ata e thërrasin Atë dhe i përgjigjet lutjes së tyre kur ata i luten Atij.

O njerëz, shpirtat tuaj janë peng i punëve tuaja, prandaj hiqjani pengun shpirtave me kërkesën për faljen e gjynaheve. Shpinat tuaja janë të rënduara nga pesha e gjynaheve tuaja, prandaj lehtësojini ato prej kësaj barre me sexhdet tuaja të zgjatura dhe dijeni se All'Ilahu i Lartësuar është betuar në madhërinë e Vet, që të mos i dënojë ata që falin namaz, ata që bëjnë sexhde dhe të mos i drithmërojë ata me Zjarrin në atë ditë kur njerëzit do të qëndrojnë në këmbë para Zotit të botëve.

O njerëz, cilido prej jush që në këtë muaj ushqen një agjërues besimtar, te All'Ilahu ai ka shpërblimin e lirit të një skllavi dhe faljen e gjynaheve të tij të kaluara. Të Dërguarit të All'Ilahut (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) i është thënë: "Jo të gjithë e kemi këtë mundësi." Ai tha: "Shmangiuni Zjarrin, qoftë edhe me një gjysëm kokrrë hurme. Shmangiuni Zjarrin, qoftë edhe me një gllënkë ujë, sepse All'Ilahu dhuron shpërblim për cilindo që e bën këtë veprim kaq të lehtë, kur ai nuk ka mundësi për më shumë."

"O njerëz, cilido prej jush që në këtë muaj e përmirëson moralin e vet, për atë do të jetë kalim i urës së Siratit në atë ditë kur këmbët rrëshqasin. Cilido që në këtë muaj lehtëson gjendjen e dikujt me atë çka i zë dora e djathtë, All'Ilahu atij do t'ia bëjë të lehtë llogarinë.

Cilido që ndalon të keqen që ka ndërmend të bëjë, All'Ilahu do të ndalojë për të zemërimin e Tij ditën e takimit me Të. Cilido që në këtë muaj nderon një jetim, All'Ilahu do ta nderojë atë ditën e takimit me Të. Cilido që në këtë muaj mban lidhje me njerëzit e gjakut të vet, All'Ilahu do të mbajë lidhje me të ditën e takimit me Të. Cilido që në këtë muaj i ndërpret lidhjet me njerëzit e gjakut të vet, All'Ilahu i ndalon atij mëshirën e Vet në ditën e takimit me Të. Cilido që në këtë muaj fal namaz të vullnetshëm, All'Ilahu shkruan për të faljen prej Zjarrit. Cilido që në këtë muaj kryen një farz (një adhurim të urdhëruar), ai ka shpërblimin e kryerjes së shtatëdhjetë farzeve (adhurimeve të urdhëruara) gjatë muajve të tjerë, përveç adhurimit që kreu. Cilido që në këtë muaj e shumon salavatën mbi mua, All'Ilahu do të rëndojë peshoren e (punëve të) tij në atë ditë kur lehtësohen peshoret. Cilido që në këtë muaj lexon një ajet të Kur'anit, ai ka shpërblimin e leximit të gjithë Kur'anit në muajt e tjerë.

O njerëz, në këtë muaj portat e Xhenetit janë të hapura, prandaj lutjuni Zotit tuaj që Ai të mos i mbyllë ato për ju. Edhe portat e Zjarrit janë të mbyllura në këtë muaj, prandaj lutjuni Zotit tuaj që Ai të mos i hapë ato për ju. Edhe djajtë janë të lidhur në këtë muaj, prandaj lutjuni Zotit tuaj që Ai të mos i bëjë ata sundues mbi ju." Transmetohet se i Dërguari i All'Ilahut i jepte lirinë të gjithë robërve të luftës dhe çdo lypësi kur hynte muaji i Ramazanit.

MIRËSITË e AGJËRIMIT

*“Betohem në Atë në dorën e të Cilit
është shpirti im se era e gojës së
agjëruesit është më e këndshme tek
All’llahu sesa era e miskut.”*

Për nga rëndësia, pas namazit vjen agjërimi. Edhe agjërimi zë vend të lartë në Sheriatin islam dhe është detyrë për besimtarët.

All’llahu e ka bërë detyrë agjërimit që të bëhet në muajin e bekuar të Ramazanit. Në librat e Fikhut (Jurisprudencës islame) sqarohen të gjitha rregullat e këtij adhurimi.

Agjërimi është mënyrë e përkryer për edukimin e shpirtit, për pastrimin e zemrës, për forcimin e vullnetit dhe për frenimin e epsheve. Ai lartëson shpirtin, forcon dashurinë për All’llahun e Madhëruar dhe fitimin e kënaqësisë së Tij, të cilën e pason hyrja në Xhennet.

Në këtë mësim do të flitet për rëndësinë e agjërimit dhe për frytet e tij, siç thotë Kur’ani, siç thonë hadithet e Profetit Muhammed (paqja dhe bekimet e All’llahut qofshin mbi të!) dhe të Ehli Bejtit (Zoti qoftë i kënaqur me ta!). Po ashtu, do të flitet për rregullat dhe kushtet e agjërimit.

1- Agjërimi është për Mua...

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All’llahut qofshin mbi të!) ka thënë: “All’llahu i Madhëruar ka thënë: Çdo e mirë shpërblehet me dhjetëfish e deri në shtatëdhjetëfish, përveç agjërimit, sepse Agjërimi është për Mua dhe Unë shpërblej për të.”

(Sunen Nisai, vëll. 4)

Për kuptimin e fjalës (sabr) “durim” që përmendet në ajetin: **“isteinu bis sabri ue bis salati”**, Imam Xha’fer Sadiku (Zoti qoftë i kënaqur me të!) ka thënë: Ai është “agjërimi.” Ky hadith sqaron edhe kuptimin e ajetit 45 të sures “El Bekare”: **“Kërkoni ndihmë (në të gjitha çështjet) me durim dhe me namaz...”**

(El Kafij, vëll. 4)

Thënia e All’llahut të Madhëruar: **“Thuaj: “O robtë e Mi që keni besuar, kijeni frikë Zotin tuaj! Ata që bënë mirë në këtë jetë, kanë të mirë të madhe, e**

Toka e All'Ilahut është e gjerë, ndërsa durimtarëve u jepet shpërblimi i tyre pa masë! (Sure “Ez Zummer”, ajeti 10), ka kuptimin: adhurimet që bën njeriu kanë shpërblim të caktuar, përveç agjërimit, sepse vetëm All'Ilahu Fuqplotë është Ai, i Cili e di shpërblimin e agjërimit. Nga këtu kuptojmë se agjërimi ka vlerësim të lartë. Në një hadith të Profetit Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) thuhet: **“All'Ilahu i Madhëruar thotë: Çdo punë e birit të Ademit është për të, përveç agjërimit, sepse agjërimi është për Mua dhe Unë shpërblej për të. Agjërimi është mburojë për njeriun në Ditën e Gjykimit. Era që del nga goja e agjëruesit është më e këndshme tek All'Ilahu sesa era e miskut (lloj erzine). Për agjëruesin ka dy gëzime: njëri kur çel iftarin dhe tjetri kur të më takojë Mua dhe Unë e fus atë në Xhennet.”** (Biharul Anuar, vëll. 93 f. 249, kap.30.)

Po ashtu, përcillet se Profeti (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë: **“Betohem në Atë në dorën e të Cilit është shpirti im se era e gojës së agjëruesit është më e këndshme tek All'Ilahu sesa era e miskut. All'Ilahu Fuqplotë thotë: “Ai (agjëruesi), për hirin Tim u largohet epsheve të tij, lë të ngrënët e të pirët. Prandaj, agjërimi është për Mua dhe Unë shpërblej për të.”** (Sahihu i Buhariut, vëll. 3)

2- Agjërimi është mburojë

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë: **“Agjërimi është mburojë prej Zjarrit.”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 126, kap. 14.)

Dhe: “Agjëroni, sepse ai është mburojë prej Zjarrit! Nëse ke mundësi që vdekja të të gjejë me barkun bosh (duke agjëruar), bëje!”

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 258, kap. 30.)

Arsyeja që Profeti (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) e quan agjërimin mburojë prej Zjarrit, është se agjërimi prangos epshe dhe zemërimin. Dihet që këto dy instinkte luajnë rol të madh në shmangien e njeriut.

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë: **“Agjërimi është mburojë prej Zjarrit, nëse nuk e bën të pavlefshëm atë.”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 296, kap. 36.)

3- Arsyet e agjërimit

Imam Aliu (paqja qoftë mbi të!) ka thënë: **“All’llahu e ka bërë detyrë agjërimitin për të sqaruar çiltërsinë e njerëzve.”**

(Nehxhul Belaga, urtësia 252.)

Fatime Zahraja (Zoti qoftë i kënaqur me të!) ka thënë: **“All’llahu e ka bërë agjërimitin detyrë dhe përforcues për çiltërsinë.”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 368, kap. 46.)

Imam Xha’fer Sadiku (Zoti qoftë i kënaqur me të!) ka thënë: **“Arsyeja e agjërimit është që me anë të tij të barazohet i pasuri me të varfrin. Kjo, sepse i pasuri nuk e ka provuar të preket nga uria; kështu, kur të agjërojë, të mëshirojë të varfrin. Kur i pasuri do diçka, ai ka mundësi ta sigurojë. Prandaj, All’llahu do që i pasuri të jetë i njëjtë me të varfrin dhe i pasuri të shijojë urinë dhe lëndimin, me qëllim që të bëhet zemërbutë ndaj të paaftëve dhe të mëshirojë të varfrit.”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 371, kap. 46.)

Imam Rizai (Zoti qoftë i kënaqur me të!) ka thënë: **“Nëse dikush do të thotë: ‘Përse janë urdhëruar për të agjëruar?’, atij i thuhet: ‘Që të njohin dhimbjen e urisë e të etjes, të faktojnë varfrinë në Ahiret dhe agjëruesi të jetë i frikësuar, të shpërblehet, të durojë dhe ta njohë urinë e etjen. Agjërimi të jetë këshillues për ata në meditime dhe stërvitës për kryerjen e detyrave të ngarkuara; të jetë tregues për Ahiretin; me anë të tij të njohin vështirësitë e të varfërve e të nevojtarëve në këtë jetë dhe t’u japin atyre të drejtat që All’llahu u ka ngarkuar në pasuritë e tyre.”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 369, kap. 46.)

4- Ndikimet shpirtërore të agjërimit

Agjërimi ka shumë ndikime shpirtërore dhe forcon solidaritetin mes individëve të shoqërisë.

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet

e All’llahut qofshin mbi të!) ka thënë: **“Gjumi i agjëruesit është adhurim dhe frymëmarrja e tij është lartësim (tesbiih).”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 258, kap. 30.)

Dhe: **“Vërtet, All’llahu i ka ngarkuar melekët të bëjnë lutje për agjëruesit.”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 253, kap. 30.)

Dhe: **“Ai që e agjëron një ditë vullnetarisht, është sikur t’i jetë dhënë pasuria e gjithë Tokës. Shpërblimi më i madh për të do të jetë në Ditën e Gjykimit.”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 252, kap. 30.)

Dhe: **“Agjëruesi është gjithmonë duke e adhuruar All’llahun e Madhëruar, edhe kur është duke fjetur mbi shtratin e tij dhe nuk i përgojon myslimanët.”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 247, kap. 30.)

Imam Aliu (Zoti qoftë i kënaqur me të!) ka thënë: **“Gjumi i agjëruesit është adhurim, heshtja e tij është lartësim, duaaja e tij është e pranueshme dhe punët e tij janë të shpërblyera.”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 255, kap. 30.)

Dhe: **“S’ka dyshim se lutja e agjëruesit në iftar është e pranueshme.”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 255, kap. 30.)

5- Kufijtë e agjërimit

Nëse agjërimi ka kaq shumë rëndësi, atëherë cilët janë kufijtë e tij?

Imam Xha’fer Sadiku (Zoti qoftë i kënaqur me të!) ka thënë: **“Agjërimi nuk është vetëm të mos hash e të mos pish. Kur të agjërosh, le të agjërojë syri yt, veshi yt, gjuha jote, barku yt dhe auret ose nderi yt! Ruaje dorën tënde dhe auretin tënd, shtojë heshtjen, bëj vetëm mirësi dhe bëhu i butë me shërbyesin tënd.”**

(El Uesail, vëll. 10, f. 165, kap. 11)

Imam Rizai (Zoti qoftë i kënaqur me të!) ka thënë: **“Kur të agjëroni, le të agjërojnë të shikuarit tuaj, të dëgjuarit tuaj, lëkura jote dhe floku yt.”**

(Biharul Anuar, vëll. 93, f. 291, kap. 36.)

Vullnet Merja

Po pres! Po pres me shumë mall, me shumë dashuri, me plot emocione mysafirin dhe mikun tim të shtrenjtë. Po pres, ashtu siç pret nëna birin e saj. E gjora nënë, pret me padurim, me lot në sy, e përmalluar dhe e përhumbur në rutinën e ditëve, muajve, viteve dhe më pas i shtrenjti i saj troket. Oh, çfarë gëzimi, çfarë hareje, ç'rrahje zemre! A e keni vënë re fytyrën e saj që shndrit? A e keni parë hënën në një natë të kthjellët që vallëzon në mesim e yjeve? Po të kaltrin det që pasqyron rrezet e arta të diellit?

A e di se çfarë? Hëna dhe dielli u turpëruan kur panë shkëlqimin e fytyrës së nënës... Ndërsa unë, sërish jam në pritje të të shtrenjtit tim. Po, a vetëm unë vallë e pres këtë mik, apo qindra miliona zemra dhe duar janë në pritje të tij? Sa i shtrenjtë, sa i vyer, sa sy dhe zemra të përmalluara për të. Sa duar zgjaten drejt tij. Sa akuj thyhen, sa zinxhirë zbërthehen, sa lugina shterpa kthehen në pjellore, sa burime të shteruara gurgullojnë ujë të kristaltë. Sa shpirta dëshirojnë të zhyten në detin e dashurisë së tij? Sa të tjera i thonë egos dhe nefsit stop? Sa e sa të tjerë kanë lidhur besën me Krijuesin e tyre që t'i përgjigjen thirrjes së Tij, t'ia dorëzojnë vehten Atij? Sa vendime, sa premtime, sa betime, sa ndryshime të marra në pritje të nderimit të këtij miku. Sa ndjenja dhe emocione më kanë mbërthyer. Sa e gëzuar dhe e lumtur jam. Eja edhe ti, afrohu mos rri larg, gëzo dhe shijojë lumturinë që sjell miku im, i yti, i qindra miliona zemrave të tjera.

Ky është "Ramazani". Prite edhe ti, se unë këtë po pres.

Po pres Muajin e Begatë të Ramazanit.

Po pres...

■ **Vjollca Feza** ■

PASURIMI I TË VARFRIT

dhe kthimi në mysliman

i një jehudiu

Ngalibri "Hekajatus Salihiyn" transmetohet se: Një mysliman i varfër e nevojtar, i cili me punën që bënte as për të shuar urinë nuk i mjaftonte, vendosi një ditë që të dilte nga shtëpia e tij për të kërkuar (kafshatën e gojës) riskun e tij. Nuk dinte se ku të drejtohej, ndërkohë që ecte u afrua pranë një xhamie, ku "veizi" po mbante hytben (fjalimin) e tij. Veizi po fliste rreth dërgimit të "Salavatit". Xhematin e këshillonte për dërgimin e *salavatit* për Profetin Muhammed (paqja e bekimet e All'lahut qofshin mbi të e mbi familjen e tij të pastër!). Veizi thoshte: "O njerëz! Mos nguroni së dërguari *salavat*, sepse nëse keni pasuri, Zoti me dërgimin e *salavatit* bereqetin e pasurisë tuaj e shton, nëse jeni të varfër e nevojtar risku juaj zbrit nga qielli." Njeriu i varfër e nevojtar si dëgjoi këtë fjalim të veizit u kthye në

shtëpi e nuk doli më për të lypur, por filloi të punonte. Ndërkohë që punonte dërgonte “salavate” për Profetin Muhammed (paqja e bekimet e All’Ilahut qofshin mbi të e mbi familjen e tij të pastër!). Pas tri ditësh duke ecur në rrugë këmba i hasi në një gur. Guri me pengesën e këmbës doli nga vendi tij. Njeriu i habitur pa se poshtë këtij guri ndodhej një qyp me florinj e gurë të çmuar (xhevahirë). Njeriu i varfër kur pa këtë qyp tha me vete: “Veizi tha se - nëse dërgoni salavat risku ju zbret nga qielli – prandaj unë nuk e dua riskun nga toka.” E vendosi gurin në vendin e tij e u kthye në shtëpi. Ngjarjen

që i kishte ndodhur ia tregoi bashkëshortes së tij. Këtë ngjarje e dëgjoi edhe komshiu i tij Jehudi, i cili në momentet që myslimani i varfër po tregonte ngjarjen ndodhej mbi çati. Me të dëgjuar këtë ngjarje, Jehudi menjëherë u nis drejt vendit ku ndodhej qypi me florinj. Kur ngriti gurin për të marrë florinj të xhevahiret, pa se qypi ishte me gjarpërinj e akrepë. I nevrikosur kthehet në shtëpi e i thotë të shoqes: Ky komshiu ynë “mysliman” është armiku ynë, e do që të na shfarosë. Ai pasi më ka parë mua mbi çati i tha të shoqes për qypin me florinj e xhevahirë që unë të shkoj e ta hap atë me qëllim që gjarpërinjtë e akrepët të më kafshojnë. Tani ia tregoj unë atij. Këtë qyp me gjarpërinj e akrepë

do t’ja hedh mbi kokë nga çatia e në vendin tim do të kafshojnë atë e ta zhdukë nga kjo sipërfaqe.”

Nga ana tjetër, kur myslimani i varfër i tregoi historinë të shoqes ajo filloi të grindej me të e i tha: “Veizi një fjalë tha se me dërgimin e *salavatit* risku vjen pa

mundim, nuk është e thënë se patjetër duhet të vinte nga qielli”. Myslimani tha: - Jo! Unë kam besim në atë që tha veizi se me dërgimin e *salavatit* risku vjen nga qielli, prandaj nuk e mora atë që ishte në tokë.

Ndërkohë që grindja mes të dyve vazhdonte, Jehudi u ngjiti në çati e vazhdoi të hidhte gjarpërinjtë e akrepët nga lart. Myslimani me bashkëshorten e tij vështrojnë se si nga qielli i shtëpise së tyre binin florinj e xhevahirë. Jehudi i habitur pa se në vend të gjarpërinjve e akrepëve binin florinj e xhevahirë. Nga ana tjetër, myslimani i thoshte të shoqes së tij: - E shikon!? E shikon!? Se me dërgimin e *salavatit* për Profetin Muhammed

(paqja e bekimet e All'lahut qofshin mbi të e mbi familjen e tij të pastër!) risku vjen nga qielli!!! E shikon që veizi ka thënë të drejtën!? Jehudiu me vështirimin e florinjve që binin mbi kokën e myslimanit e ktheu qypin me qëllim që të paktën atë çka kishte mbetur ta mbante për vete. E ktheu qypin e ç'të shikonte? Qypi ishte me gjarpërinj e akrepë. Atë që kishte mbetur e

ktheu sërish mbi kokën e myslimanit, sërish pa se binin florinj e xhevahirë. E kuptoi se kjo nuk ishte diçka e zakonshme, ishte diçka e veçantë në këtë që po ndodhte, diçka që ai nuk e dinte. Zbriti nga çatia e shkoi në shtëpinë e myslimanit e i tregoi se çfarë po ndodhte. Myslimani, pasi i tregoi atë ç'ka kishte dëgjuar prej veizit bëri që Jehudiu të kthehej në mysliman. Pra, me dërgimin e *salavatit* për Profetin Muhammed (*paqja e bekimet e All'lahut qofshin mbi të e mbi familjen e tij të pastër!*), myslimani i varfër e nevojtar u pasurua, ndërsa Jehudiu u kthye në mysliman duke shpëtuar nga dënimi. Çdokush që e ndjen veten mysliman duhet që çdo ditë të dërgojë *salavat* për Profetin Muhammed (*paqja e bekimet e All'lahut qofshin mbi të e mbi familjen e tij të pastër!*). Kudo që të jemi, asgjë nuk na kushton nëse dërgojmë *salavat*, në punë, në shtëpi, duke gatuar, duke ecur, kudo në çdo çast sepse *salavati* është "*çelësi i zgjidhjeve të problemeve*"

All'lahume Sal-li ala Muhammedin ue ali Muhammed!

(*Paqja e bekimet e All'lahut qofshin mbi Muhammedin e mbi familjen e Muhammedit!*)

Përsa i përket dërgimit të *salavatit* kemi shumë hadithe të cilët na këshillojnë që të dërgojmë *salavat*, por unë po zgjedh këtë për ju të nderuar lexues të revistës "Këshilla": Në një hadith të tij, nipi i të Dërguarit (*paqja e bekimet e All'lahut qofshin mbi të e mbi familjen e tij të pastër!*), Imam Sadik (Zoti qoftë i kënaqur me të!) tregon se i Dërguari i All'lahut (*paqja e bekimet e All'lahut qofshin mbi të e mbi familjen e tij të pastër!*) ka thënë: "**Kur dërgoni *salavat*, ngrijeni zërin e *salavatit* dërgojeni me zë të lartë sepse, dërgimi i *salavatit* me zë të lartë largon dyfytërsinë!**"

Përktheu e përpunoi: **Sabrie Feza**

Marrë nga libri "*Salavati, çelësi i zgjidhjeve të problemeve*"

r a m a z a n i

MUAJI I ADHURIMIT DHE I DEVOTSHMËRISË

H. Ing. Selim Muça

*Një shoqëri që agjëron,
gëzon mëshirën dhe
kënaqësinë që lidhet
me përvuljen
ndaj All'Ilahut të
Madhëruar.*

Të gjitha ligjet që All'Ilahu i Plotfuqishëm i ligjëroi për robtë e Tij, qofshin ato që kanë lidhje me adhurimin apo me jetën e tyre, përmbajnë urtësinë më të lartë dhe këto ligje - të gjitha pa përjashtim - janë për të mirën e tyre, me qëllim që të ndjekin e të pasojnë rrugën e drejtë, rrugën e mirësisë dhe për t'u ngjitur në shkallën më të lartë të përsosurisë. Që këto ligje të jenë sa më të kuptueshme për njerëzit, All'Ilahu i Madhëruar dërgoi profetët dhe lajmëtarët e Tij si udhërrëfyes për ta. Po ashtu, këta të dërguar janë si mëshirë për banorët e tokës, për t'i shpëtuar nga zhgënjimi i

humbjes dhe i gabimeve, për t'ua bërë sa më të qartë atyre rrugën e drejtë në të cilën ndodhet e mira e tyre për këtë jetë dhe për jetën e përtejme.

Agjërimi është një prej atyre detyrave që All'llahu i Madhëruar ia ka ngarkuar njeriut mysliman. Ai është një ndër detyrimet që ka ndikim të madh në jetën personale dhe shoqërore të tij. Myslimani, duke e kryer agjërimin në atë mënyrë siç e kërkon All'llahu, gjen në të shijen e afërsisë ndaj Tij dhe gëzimin e fitimit të kënaqësisë së Tij të Madhëruar. Ai (myslimani), duke kujtuar All'llahun i Madhëruar dhe duke iu përgjigjur urdhrave të Tij, bën një jetë të qetë e të

sigurt. Po ashtu, njeriu kur agjëron, gjen një qetësi të madhe shpirtërore dhe mbushet me një ndjenjë të thellë rritjeje e lartësimi në rrugën e përsosjes, ku të gjitha forcat e veta i ka mobilizuar në shërbim të vullnetit të tij të fuqishëm dhe i ka orientuar e drejtuar në atë mënyrë, që të mund të realizojë kënaqjen e All'llahut me to.

Krahas kësaj, agjërimi ka edhe ndikim shoqëror. Një shoqëri që agjëron, gëzon mëshirën dhe kënaqësinë që lidhet me përluljen ndaj All'llahut të Madhëruar. Ajo shoqëri, duke kryer këtë detyrim të Krijuesit të saj, mbart në vetvete një vullnet të fuqishëm

duke i drejtuar të gjitha energjitë kah e mira, puna e dobishme dhe konstruktive. Anëtarët e kësaj shoqërie mëshirojnë njërit-tjetrit dhe bashkëpunojnë me harmoni e lumturi larg çdo fanatizmi verbues apo urrejtjeje vdekjeprurëse. Si pasojë, në një shoqëri të tillë pakësohet kriminaliteti, imoraliteti, urrejtja, smira, etj. Shoqëria myslimane, duke agjëruar konfirmon epërsinë e vet mbi shoqëritë e ngritura mbi gjykime materialiste dhe u tregon atyre se ajo u përmbahet vlerave të larta morale. Pra, agjërimi është një adhurim, i cili përmban një numër të madh begatish, ku e mira më e madhe është forcimi shpirtëror i njeriut dhe i shoqërisë për të sfiduar çdo forcë të së keqes, të padrejtësisë dhe të rënies në humnerat e errëta. Ai shpirt i cili agjëron vetëm për All'llahun dhe nuk adhuron tjetërkënd veç Atij, ai gjithmonë është i pamposhtur.

Çdo të thotë agjërëm?

Fjala “agjërëm” nga ana gjuhësore do të thotë: përmbajtje e ndalim nga veprimi i diçkaje si ngrënia, pirja, ecja, ofendimi, etj. Sipas Sheriatit (legjislacionit islam), “agjërëm” do të thotë: Ndalimi i marrjes së ushqimeve dhe pijeve me qëllim. All’llahu i Madhëruar e bëri detyrë agjërimin për myslimanët në vitin e dytë të hixhretit (emigrimit) të Profetit (paqja dhe bekimet e All’llahut qofshin mbi të!). Ky ndalim prej ushqimit përfaqëson një gjendje

lartësimi shpirtëror si dhe një triumf mbi kënaqësitë dhe lakmitë e dëmshme. Në këtë mënyrë, dashuria për All’llahun është triumfuese mbi dëshirat, kënaqësitë dhe epshet personale. Agjëruesi i cili ia ndalon vetvetes kënaqësitë e jetës pa asnjë imponim, presion apo ndonjë shkak tjetër, përveç zbatimit të urdhrit të All’llahut, ai është i nënshtruari i vërtetë ndaj urdhrave të Tij dhe shfaq adhurimin e singertë ndaj Tij.

Përfitimet nga agjërimi

Rëndësia e agjërit në shërimin e llojeve të ndryshme të sëmundjeve, dëshmohet si nga mjekësia e kaluar, ashtu edhe nga ajo e sotmja. Kërkimet mjekësore e përmendin këtë çështje, sepse një ndër shkaktarët e sëmundjeve të ndryshme është edhe përdorimi i tepërt dhe pa vetëdije i ushqimeve të ndryshme. Lëndët e tepërta ushqyese grumbullohen në trup dhe krijojnë yndyrna, të cilat së bashku me lëndët e sheqerit hyjnë në gjak. Këto lëndë të tepërta janë një vend i përshtatshëm për mikrobet dhe sëmundjet e shumëllojshme. Agjërimi është metoda më e përsosur për parandalimin e këtyre sëmundjeve dhe për zhdukjen e mbeturinave të grumbulluara në trupin e njeriut. Pra, agjërimi është procesi i pastrimit total për trupin si dhe periudhë e përshtatshme pushimi për aparatin

e tretjes, i cili ka mjaft nevojë për një pushim të tillë.

Dijetari rus Aleksej Sufurin në librin e tij "Agjërimi, metoda moderne për shërimin e sëmundjeve" fq. 65 thotë:

"Agjërimi është metodë e suksesshme për shërimin e sëmundjeve të varfërisë së gjakut (anemisë), dobësisë së zorrëve, infeksioneve të lehta e të rënda, gjëndrave të jashtme e të brendshme, tuberkulozit, sklerozës, reumatizms, sëmundjeve të lëkurës, të syve, diabetit, sëmundjeve të veshkave, të mëlçisë e të tjera sëmundje. Shërimi nuk është i kufizuar vetëm tek këto sëmundje, por ai përfshin të gjitha sëmundjet që kanë lidhje me organet e trupit të njeriut dhe qelizat e tij, siç janë kanceri, sifilisi, tuberkulozi, tifoidi."

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!) ka thënë: "Agjëroni, që të jeni të shëndetshëm!"

Hytbja

e Profetit Muhammed

(paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!)

Më lart përmendëm se mirësitë dhe begatitë e këtij muaji të shenjtë janë të shumta e të panumërta, për faktin se ky muaj quhet muaji i All'lahut të Madhëruar. Në këto pak rreshta dua të përmend fjalimin e Profetit Muhammed (paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!), të cilin e mbajti në fundin e muajit Sha'ban. Në këtë fjalim historik, Profeti përmend mirësitë e këtij muaji. Të shumtë janë dijetarët dhe mendimtarët të cilët kanë përmendur dhe kanë shkruar për

mirësitë e muajit të bekuar të Ramazanit, por unë mendoj se këto mirësi e begati i sqaron ky fjalim i Profetit Muhammed (paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!), të cilin All'lahu e dërgoi si mëshirë për të gjitha krijesat dhe se çdo thënie e tij është shpallje e shpallur e jo fjalë të ardhura nga vetja e tij.

Në këtë fjalim Profeti (paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!) ka thënë: **“O njerëz, vërtet, tek ju po afrohet muaji i Zotit i mbushur me begati, me mëshirë e me falje.”**

Në këtë paragraf në radhë të parë shohim se Profeti (*paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!*) nuk ka thënë: tek ju po afrohet muaji i Ramazanit, por ka thënë: *muaji i All'lahut të Madhëruar*. Kjo është një prej veçantive të këtij muaji të bekuar. Përderisa është i tillë, atëherë mirësitë në të janë të panumërta, sepse tek All'lahu nuk gjendet kufizim në dhënie.

“Ky muaj për All'lahun është më i preferuari.

Ditët e tij janë më të mirat e ditëve, netët e tij janë më të mirat e netëve, orët e tij janë më të mirat e orëve.” Të gjithë e dimë se,

muajt, ditët, netët dhe orët janë të All'lahut të Madhëruar, Krijuesit të tyre, mirëpo në thënien e Profetit (*paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!*) vërejmë se ky muaj, këto ditë, këto netë e këto orë të këtij muaji janë më të përsosurat. Kjo për faktin se në këtë muaj gjendet nata e Kadrit, e cila është më e vlefshme se një mijë muaj. Prandaj është detyrë e jona në përgjithësi që të përfitojmë sa më shumë në këtë muaj të shenjtë dhe të dalim prej tij të veshur me petkun e devotshmërisë për t'i bërë ballë çdo furtune të epsheve e intrigave të djallit për gjatë njëmbëdhjetë muajve të tjerë të vitit.

“Në këtë muaj ju jeni të ftuar në mikpritjen e All'lahut dhe jeni bërë prej banorëve më të nderuar të All'lahut i Madhëruar.”

A gjendet mirësi më e madhe se kjo? Kurrë jo, sepse All'lahu, Krijuesi i gjithësisë, na ka ftuar në sofrën e Tij. Por me një ndryshim shumë herë më të madh, sepse kjo mikpritje nuk është si këto që njihen në këto ditë, në të cilat gjenden llojet më të mira të ushqimeve materiale. Ndërsa në sofrën e All'lahut gjenden ushqimet më të përsosura për pastrimin dhe forcimin e shpirtave. Më poshtë Profeti (*paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!*) vazhdon duke thënë: **“Në këtë muaj shpirtat tuaj janë të lavdëruar, gjumi juaj është adhurim, veprat tuaja janë të pranuar dhe lutja juaj është e pranueshme. Prandaj, me qëllime të sinqerta dhe me zemra të pastra, kërkojini All'lahut t'ju mbarësojë agjërimin dhe leximin e librit të Tij.”**

Shikoni të nderuar vëllezër dhe motra sa i lavdishëm është ky muaj. Çdo gjë e mirë që ne veprojmë, sado e vogël që mund të jetë ajo, jo vetëm që është e pranuar, por është me shumë vlerë tek All'lahu i Madhëruar. Prandaj, të mos ngurrojmë e të mos i nënvleftësojmë punët dhe veprat që në sytë tanë mund të na duken të vogla e ndoshta edhe të pavlera. Një tjetër punë e pëlqyer në këtë muaj është leximi i Kur'anit Fisnik dhe të jemi sa më pranë tij, të vishemi me moralin e tij dhe kjo arrihet nëse i zbatojmë urdhrat dhe ligjet që ai përmban. S'ka dyshim se nëse duam të jetojmë të lumtur në këtë jetë dhe të jemi prej të shpëtuarve në Ditën e Gjykimit duhet të zbatojmë thëniet e Kur'anit Famëlartë.

Më tej Profeti Muhammed (*paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!*) thotë:

“Më i ligu në këtë muaj është ai që humbet mbrojtjen e All'lahut të Madhëruar.”

Askush prej nesh nuk pretendon se është i pagjynah apo nuk bën gjynahe, sepse siç dihet, ne jemi të përbërë nga logjika e shëndoshë dhe epshet nxitëse për të keq. Prandaj mund të themi se në brenditë tona gjithmonë ka konflikt mes këtyre dy ekstremeve. Për këtë, duhet të përfitojmë në këtë muaj që t'i bëjmë ballë çdo të keqeje që mund të na vijë duke i kërkuar mbrojtje All'lahut të Plotfuqishëm dhe t'i kërkojmë Atij në këtë muaj që të na i falë gjynahet, sepse vërtet Ai është Falës dhe Mëshirues.

“Me urinë dhe etjen tuaj në këtë muaj kujtoni urinë dhe etjen e Ditës së Gjykimit.”

Sepse në atë ditë nuk na sjellin dobi as pasuria e as fëmija, por vetëm nëse shkojmë tek All'lahu me zemra të pastra. Çdo njeri do të japë llogari për veten e tij dhe askush nuk do të jetë përkrahës i tij. All'lahu në Kur'an na thotë: **“Lexo librin tënd dhe mjafton që ti do të japësh llogari vetëm për veten tënde.”** Prandaj duhet që jo vetëm në këtë muaj, por në çdo kohë ta përmendim Ditën e Gjykimit dhe të përgatitemi për atë udhëtim të gjatë e të pakthyeshëm.

Më poshtë, Hz. Muhammedi (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*) na përmend disa mësimë shumë të vlefshme të cilat duhet t'i zbatojë çdo njeri. E këto mësimë janë si më poshtë: **"Jepini sadakatë për të varfërit dhe të mjerët tuaj. Respektoni të moshuarit tuaj dhe mëshironi fëmijët tuaj. Vizitoni të afërmit tuaj dhe mbronj gjuhët tuaja. Mos shikoni në ato që nuk ju lejohet të shikoni dhe mos dëgjoni ato që nuk ju është lejuar të dëgjoni. Përgëzoni jetimët e njerëzve me qëllim që edhe ata t'i përgëzojnë jetimët tuaj."**

të praktikohen në çdo muaj të jetës së njerëzve.

"I kërkon falje All'Ilahut për gjynahet tuaja. Ngrejini drejt Tij duart për lutje në kohën kur faleni, sepse vërtet ato janë orët më të përsosura... O njerëz! Dyert e parajsës në këtë muaj janë të hapura. Kërkojini All'Ilahut tuaj që të mos ua mbyllë ato. Dyert e Xhehennemit janë të mbyllura, lutjuni All'Ilahut që të mos i hapë ato për ju. Djajtë në këtë muaj janë lidhur, lutjuni All'Ilahut që të mos ju vendosin nën pushtetin e tyre."

Sa të mrekullueshme janë këto porosi dhe sa të nevojshme janë këto jo vetëm për myslimanët, por për mbarë njerëzit. Sepse të gjitha këto porosi e kanë burimin tek *fitre*-ja (natyrshmëria e lindur) e çdo njeriu, pa dallim feje, kombi, race apo gjuhe. Këto porosi nuk duhet të zbatohen vetëm në muajin e Ramazanit, por ato duhet

Të nderuar vëllezër dhe motra! Të përfitojmë prej këtij muaji të madhërueshëm ashtu siç duhet dhe të mos i lëmë djajtë që të na mposhtin, por të jemi prej atyre të cilët i dëgjojnë thëniet dhe zbatojnë ato që janë më të përsosura, nëse duam shpëtim prej zjarrit të Xhehennemit dhe të jemi prej banorëve të Xhennetit.

Përsosuria e muajit të Ramazanit

Ky muaj është zgjedhur për agjërim, sepse është më i përsosuri i muajve. Këtë gjë e sqaron më së miri Kur'ani Famëlartë i cili thotë: "... **Në të cilin është zbritur Kur'ani...**", pra, është zbritur Kur'ani që dallon të mirën nga e keqja, si dhe, siguron lumturinë e tërë njerëzisë. Në disa hadithe thuhet se të gjithë librat qiellorë, Teurati, Inxhili, Zeburi, Broshurat dhe Kur'ani, kanë zbritur në muajin e madhërueshëm të Ramazanit.

Muaji i Ramazanit është muaji i edukimit dhe i njohjes, sepse edukimi nuk mund të jetë i përsosur nëse nuk ka njohje të saktë.

Ndodhitë historike në muajin e Ramazanit

Do të dëshiroja që me dy fjalë të përmend disa ndodhi të paharrueshme, të cilat kanë ndodhur në muajin e bekuar të Ramazanit, me qëllim që ne të marrim mësimë prej tyre.

- **Dita e tretë e Ramazanit:** Beteja e Tebukut
- **Dita e shtatë e Ramazanit:** Vdekja e Ebu Talibit
- **Dita e nëntë e Ramazanit:** Vdekja e H. Hatixhes (Zoti qoftë i kënaqur me të!).
- **Ndodhia e vëllazërimit mes myslimanëve në Medinë.**
- **15 Ramazan:** Lindja e nipit të profetit Muhamed (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*), H. Hasani (Zoti qoftë i kënaqur me të!).
- **17 ose 19 Ramazan:** Beteja e Bedrit
- **Çlirimi i Mekës.**
- **21 Ramazan:** Martirizimi i H. Aliut (Zoti qoftë i kënaqur me të!).
- **Zbritja e Kur'anit në natën e Kadrit**
- **Hyrja në Andaluzi (Spanjë) e Tarik ibn Zijadit**

Këshillë vëllazërore

Në këto pak rreshta desha t'u drejtohem të gjithë vëllezërve dhe motrave besimtare, jo si drejtues, por si besimtar nga mesi i tyre, që këto fjalë modeste të mos mbeten bojë mbi letër, por të vihen në zbatim e praktikë, sepse vërtet të gjithë kemi nevojë për të tilla mësimë e këshilla. Lus All'Ilahun e Madhëruar që t'i mbarësojë myslimanët në përgjithësi dhe ata shqiptarë në veçanti, në agjërimin e këtij muaji të bekuar. Po kështu, dëshiroj të këshilloj të gjithë besimtarët që pas faljes së çdo namazi të këndojnë këtë lutje:

Bismil-lahirr-Rrahmanirr-Rrahim

All'Ilahumme Sal-li Ala Muhammedin Ue Ala Ali Muhammed
O Zot i lartësuar, o Zot i madh, o Falës, o Mëshirëbërës.

Ti je Zoti i madh i cili nuk ka të ngjashëm me Të
Dhe Ti je Dëgjues e Shikues.

Ky është muaji që e madhështove, e fisnikërove,
e nderove dhe e bërë më të përsosurin e muajve.

është muaji i Ramazanit në të cilin ke zbritur Kur'anin,
që është udhëzues për njerëzit dhe sqarues për udhëzimin dhe ai është Furkan (ndarës).

Në këtë muaj ke vendosur Natën e Kadrit dhe e ke bërë atë
më të përsosur se një mijë muaj.

O Mirësues që nuk ke nevojë për mirësi,

Më mirëso mua me shpëtimin e qafës time prej zjarrit dhe më fut në Xhennet,

Me mëshirën tënde, o Mëshirues i mëshiruesve.

Hadithe

rreth muajit të Ramazanit

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë:

“Të bekuar janë ata që agjërojnë për All'Ilahun, sepse në ditën e Gjykimit ata do të jenë të ngopur.”

(El Uesail, Vëll.7, Fq.299, Hadithi 2).

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë:

“Dimri është pranvera e besimtarit, sepse në këtë stinë nata është e gjatë, ndaj besimtari e kalon me namaz, kurse dita është e shkurtër, të cilën besimtari e agjëron”.

(El Uesail, Vëll.7, Fq. 302, Hadithi 3).

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë:

“Sikur ta dijë njeriu se çfarë mirësish gjenden në muajin e Ramazanit, do të dëshironte të ishte i gjithë viti Ramazan.”

(Biharul Enuar, Vëll.93, Fq. 7, Hadithi 344)

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë:

“Gjumi i agjëruetit është ibadet, heshtja e tij është tesbih, veprat e mira i shtohen, lutja e tij është e pranueshme dhe gjynahet e tij janë të falura.”

(Kenzul Ummal, Vëll.8, Fq. 207, Hadithi 23557).

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë:

“All'Ilahu i Madhëruar e frymëzoi një të dërguar prej Beni Israilëve duke i thënë: “Njoftoje kombin tënd se, nëse një person e agjëron për t'u afruar tek Unë, Unë do ta shëroj trupin e tij dhe shpërblimi i tij nga Unë do të jetë i madh.”

(Kenzul Ummal, Vëll.8, Fq. 209, Hadithi 23582).

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë:

“Në ditën e Gjykimit, agjëruetve u shtrohet një sofër prej floriri, ata hanë dhe të tjerët shikojnë.”

(Kenzul Ummal, Vëll.8, Fq. 214, Hadithi 23640).

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë:

“Fillojeni agjërimin me shikimin e hënës dhe përfundojeni me shikimin e saj.”

(Kenzul Ummal, Vëll. 8, Fq. 227, Hadithi 23769)

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë:

“Sikur All'Ilahu i Madhëruar t'i urdhëronte (lejonte) qiejt dhe tokën të flisnin, ata do të përgëzonin agjëruetit për Xhennetin.”

(Kenzul Ummal, Vëll.8, Fq. 224, Hadithi 23734)

Komentimi i Sures Kadr

■ Përmbajtja e sures

Siç duket edhe nga vetë emri, kjo sure përmban sqarimin e zbritjes së Kur'anit Famëlar të Natën e Kadrit. Gjithashtu, përmbajtja e saj sqaron rëndësinë dhe mirësitë e kësaj sureje.

Për sa i përket vendzbritjes së saj, komentuesit thonë se ka zbritur në Mekë. Mirëpo, disa të tjerë supozojnë se ka zbritur në Medinë si argument të thënies së tyre. Si argument ata kanë një transmetim të Profetit Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!), i cili shikoi në ëndërr "beni Umejjet" të cilët po ngjiteshin në minberin e tij dhe kjo gjë e lëndoi atë. Në këtë kohë zbriti surja "Kadr" me qëllim që Profeti të çlirohej nga ajo që shikoi në ëndërr. (thuhet se një mijë muajt që përmenden në ajet është koha e sundimit të beni Umejes). Por ne e dimë fare mirë se minberi i Profetit (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) u vendos në Medinë e jo në Mekë. (Tefsir Ruhul Meani: V. 30 fq. 188 dhe Derul Menthur: v. 6 fq. 371.) Përsa i përket mirësive të kësaj sureje mjafton të përmendet vetëm një thënie e transmetuar nga Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) i cili ka thënë: **"Ai që e lexon këtë sure do të shpërblehet njësoj sikur të ketë agjëruar Ramazanin dhe ka qëndruar zgjuar në Natën e Kadrit duke bërë ibadet"**. (Tefsiri: "Mexhmaul Bejan" v.10 fq. 516.)

Në një thënie që është transmetuar nga imam Muhamed ibn Ali El- Bakir (Zoti qoftë i kënaqur me të!) thuhet: **"Ai që e lexon këtë sure me zë është njësoj si nxjerrësi i shpatës në rrugën e All'Ilahut dhe ai që e lexon pa zë është njësoj si dëshmor i gjakosur në rrugën e All'Ilahut."** (Tefsiri: "Mexhmaul Bejan" v.10 fq. 516.)

Është e qartë se mirësitë që gjenden në leximin e kësaj sureje nuk janë të bazuara vetëm në lexim të fjalëve të saj, por këto mirësi janë të bazuara në kuptimin e të vërtetës që ndodhet në të, sepse ajo e vërtetë është themeli bazë për atë që e lexon, e kupton dhe e vlerëson Kur'anin ashtu siç duhet vlerësuar dhe e zbaton përmbajtjen e ajeteve e tij në jetën e përditshme.

■ Ajetet 1 - 5

1. Vërtet, Ne e kemi zbritur (Kur'anin) në Natën e Kadrit.
2. E kush mund të ta shpjegojë ty se ç'është nata e Kadrit?
3. Nata e Kadrit është më e mirë se njëmijë muaj.
4. Melekët dhe Shpirti, me lejen e Zotit të tyre, zbresin në këtë natë, me të gjitha vendimet.
5. Paqe është ajo deri në lindjen e agimit.

■ Komentimi

Nata e Kadrît, nata e zbritjes së Kur`anit

Nga ajetet e bekuara të kësaj sureje përfitohet se Kur`ani ka zbritur në muajin e Ramazanit: **"Muaji i Ramazanit në të cilin ka zbritur Kur`ani"** (Sure "Bekare", ajeti 185). Nga pamja e jashtme ajeti tregon se i gjithë Kur`ani ka zbritur në muajin e Ramazanit.

Ajeti i parë i sures Kadr thotë: **"Vërtet, Ne e kemi zbritur (Kur'anin) në Natën e Kadrît."**

Në këtë ajet nuk përmendet emri i Kur`anit, mirëpo përmendet përemri "atë" që tregon plotësisht se është Kur`ani. Mospërmendja e emrit të Kur`anit është përdorur me qëllim që të paraqitet madhështia dhe rëndësia e tij.

Shprehja **"Ne e kemi zbritur atë"**, po ashtu është tregues tjetër për madhështinë e këtij Libri qiellor, sepse All'Ilahu i Madhëruar kur thotë se, Ai e ka zbritur Kur`anin, këtë e thotë duke përdorur frazën e biseduesit kur bisedon me një tjetër dhe kjo frazë ka kuptim të përgjithshëm dhe tregon madhështi.

Zbritja e Kur`anit në natën e "Kadrît" që është nata në të cilën përcaktohet jeta e njerëzve dhe caktohen çështjet e tyre, është një tjetër argument rreth rëndësisë së këtij Libri qiellor në jetën e përditshme.

Nëse bëjmë bashkimin e këtyre ajeteve me ajetin e sures Bekare do të dalim në konkluzionin se Nata e Kadrît është një prej netëve të muajit të Ramazanit. Por cila natë prej tyre? Kur`ani nuk na e sqaron këtë, por janë hadithet e Profetit (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*) ato që e përmendin këtë çështje dhe ne do ta shqyrtojmë atë në fundin e komentimit të kësaj sureje insha`All'Ilah.

Këtu lind një pyetje e cila ka natyrë historike në lidhje me ndodhitë të cilat shoqëruan jetën e Profetit (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*) rreth zbritjes së Kur`anit. Është mëse e sigurt se Kur`ani Famëlartë ka zbritur në mënyrë të

shkallëzuar për një periudhë njëzet e tre (23) vjeçare. Pyetja është: Si t'a bashkojmë këtë lloj zbritje të shkallëzuar, që e përmend ajeti i lartpërmendur, se Kur`ani ka zbritur në muajin e Ramazanit dhe në natën e Kadrît?

Përgjigjia rreth kësaj pyetjeje, siç thonë studiuesit, përkufizohet në thënien se për Kur`anin gjenden dy zbritje:

1- Zbritje e njëhershme; që do të thotë se Kur`ani ka zbritur i tëri në zemrën e Profetit (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*)

2- Zbritje e shkallëzuar; e cila u plotësua për njëzet e tre vjet me radhë në kohën e Profetit (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*)

Disa thonë se fillimi i zbritjes ka qenë në Natën e Kadrît dhe nuk ka zbritur i tëri, mirëpo kjo thënie është në kundërshtim me kuptim e jashtëm të ajetit i cili thotë: **"Vërtet, Ne e kemi zbritur (Kur'anin) në Natën e Kadrît."**

Përmendet, se në ajete janë përdorur dy shprehje rreth zbritjes (nuzuul). Njëherë është përdorur fjala "inzal" dhe herë tjetër është përdorur fjala "tenzil". Nga literaturat e gjuhësisë thuhet se "tenzil" ka kuptimin e zbritjes së shkallëzuar dhe fjala "inzal" ka kuptim më të gjërë e cila përfshin edhe zbritjen e tërësishme. (*Mufredatu Ragib lënda "nezele"*)

Ky ndryshim sipas përmendjes së Kur`anit mund të jetë tregues për të dy zbritjet e përmendura.

Në dy ajetet që vijnë më pas All'Ilahu paraqet madhështinë e Natës së Kadrît. Në ajete thuhet: **"E kush mund të ta shpjegojë ty se ç'është nata e Kadrît?"**

Në këto ajete duket qartë se madhështia e Natës së Kadrît është aq e madhe sa edhe Profeti Muhammed (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*) para zbritjes së këtyre ajeteve, me gjithë diturinë e gjerë të tij, nuk ka patur dituri për atë natë.

Një mijë muaj ka kuptimin e më tepër se tetëdhjetë vjet. Vërtet, sa madhështore që është kjo natë e cila është e barabartë me

vlerën e një moshe të gjatë e të bekuar. Në disa tefsire (komentime) thuhet se Profeti (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*) përmendi një person prej beni Israilitëve i cili veshi armën tetëdhjetë vjet në rrugën e All'Ilahut. Kjo gjë i pëlqeu myslimanëve dhe All'Ilahu zbriti ajetin **“Vërtet, Ne e kemi zbritur (Kur'anin) në Natën e Kadrit. E kush mund të ta shpjegojë ty se ç'është nata e Kadrit? Nata e Kadrit është më e mirë se një mijë muaj.”** (*Derur Menthur: v.8 f. 568.*)

Lind pyetja: *Fjala “një mijë”, a është për numër apo për shumicë?* Thuhet se ajo është për shumicë dhe vlera e Natës së Kadrit është më e përsosur se mijëra muaj. Por hadithet e lartpërmendura sqarojnë se fjala *një mijë* është përmendur për numërim dhe në të shumtën e rasteve numrat përdoren për numërim me përjashtim të disa rasteve në të cilat gjendet argument, i cili jep kuptimin e shumicës.

Duke vazhduar cilësimin e Natës së Kadrit ajeti i mëposhtëm thotë:

“Melekët dhe Shpirti, me lejen e Zotit të tyre, zbresin në këtë natë, me të gjitha vendimet.”.

Folja “tenezzele” (zbresin) është në kohën e tashme dhe ka kuptimin e vazhdimësisë. Origjinali i saj është *tetenezzele* dhe është treguese se Nata e Kadrit nuk ka qenë e veçantë vetëm për kohën e Profetit (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*) dhe nuk ka qenë e veçantë vetëm për zbritjen e Kur'anit, por Nata e Kadrit është e vazhdueshme në çdo vit.

Cili është *shpirti* që përmendet në ajet? Thuhet se është Xhebraili Besnik, i cili quhet Ruhul Emin (shpirti Besnik), thuhet se fjala *ruh* ka kuptimin e vajhit në bazë të thënies së All'Ilahut (Shura: 52).

Gjendet komentim tjetër rreth fjalës *ruh* që përmendet në ajet, i cili na duket më i saktë. *Ruhu* (shpirti) është një krijesë madhështore, i cili është më i madh se melekët. Janë përmendur edhe komentime të tjera rreth kësaj fjale, por ne nuk do t'i paraqesim përshkak se nuk gjendet argument për ato thënie.

(*Min kul-li emrin*), që do të thotë, për çdo caktim dhe përcaktim për krijesat, për çdo mirësi dhe begati. Pra, qëllimi i zbritjes së melekëve në këtë natë është për këtë çështje. Ose, ka kuptimin se ata zbresin duke mbartur mirësi dhe caktim.

Shprehja: **“rabbihim”** konstaton sundimin e botëve dhe sistemimin e saj nga ana e All'Ilahut të Plotfuqishëm.

Në mënyrë përmbledhëse ajeti thotë: melekët dhe shpirti zbresin në këtë natë me urdhrin e All'Ilahut për të përcaktuar çdo çështje.

“Paqe është ajo deri në lindjen e agimit.”

Ajeti i fundit e cilëson Natën e Kadrit si të mbushur me mirësi, paqe, mëshirë deri në sabah.

Në këtë natë zbriti Kur'an, ibadeti në këtë natë është i barabartë me ibadetin e një mijë muajve; në këtë natë zbresin mirësitë dhe bereqetet; në këtë natë robtë mirësohen me një mëshirë të veçantë; në këtë natë zbresin melekët dhe shpirti; prandaj kjo natë është e mbushur me paqe që nga fillimi i saj e deri në zbardhjen e agimit. Disa hadithe përmendin se shejtani në këtë natë është i lidhur.

Përmendja e fjalës “selam” në vend të fjalës *salimtu* është një lloj dëshmie.

Nata e Kadrit është e mbushur me dritë, me mëshirë, me mirësi, me bereqete, me lumturi dhe me paqe.

Në historinë e H. Ibrahimit (*paqja e All'Ilahut qoftë mbi të!*) thuhet se disa melekë shkuan tek ai dhe e përgëzuan për lindjen e fëmijës dhe përshëndetja e tyre ishte **paqe**: **“Të dërguarit Tanë, i sollën Ibrahimit lajmin e mirë dhe i thanë: “Paqe mbi ty!” Ai u përgjigj: “Paqja qoftë mbi ju!”** (Sure Hud, ajeti 69) Në një hadith thuhet se Ibrahim ndjeu një kënaqësi të jashtëzakonshme. Vallë, po besimtari çfarë kënaqësie do të ndiejë në Natën e Kadrit kur atë e përshëndesin melekët me thënien **paqë**? Kur Ibrahim (*paqja e All'Ilahut qoftë mbi të!*) u hodh në zjarrin e Nemrudit, tek ai shkuan melekët dhe e përshëndetën “Paqe” dhe

menjëherë zjarri u kthye në lulishte. A nuk mund të shndërrohet zjarri i Xhehenemit në paqe për besimtarët për hir të mirësive të zbritjes së melekëve në Natën e Kadrit?

Po, kjo është një mirësi për ymmetin e Profetit Muhammed (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*) dhe madhështi për ata, sepse, melekët i zbresin mikut më të afërt të All'Ilahut, Ibrahimit (*paqja e All'Ilahut qoftë mbi të!*) dhe po ashtu zbresin në Natën e Kadrit në ymmetin Islam.

Vërtet, kjo është një bujari për ymmetin e Muhammedit (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*) dhe madhështi për atë, për shkak se ashtu siç i zbritën melekët Ibrahimit (*paqja e All'Ilahut qoftë mbi të!*) po ashtu zbresin edhe tek ymmeti Islam. (1)

(1)- *Tefsiru Fahridin Raziut: V.32 fq.37*

Shpjegime

■ 1- Cilat janë ato çështje që caktohen në Natën e Kadrit?

Rreth shkakut të emërimit të kësaj nate, **Nata e Kadrit**, janë dhënë mjaft mendime ndër të cilat përmendim:

a- Është quajtur e tillë, sepse në këtë natë caktohen çështjet e robve për një vit të plotë. Për këtë flasin edhe ajetet 3 dhe 4 në suren Duhan **“Ne e zbritëm atë në natën e bekuar dhe Ne jemi ...”** Kjo thënie e bekuar është në përshtatje edhe me hadithet, të cilat thonë se në këtë natë caktohen çështjet e njerëzve për një vit të plotë siç janë, risku i tyre, kohëpërfundimtare e jetës së tyre, e të tjera çështje. Kjo gjë nuk është në kundërshtim me lirinë e njeriut dhe me çështjen e zgjedhjes, sepse caktimi hyjnor nëpërmjet melekëve bëhet sipas natyrës së njerëzve dhe sasisë së besimit, devotshmërisë, pastërtisë së qëllimeve të tyre dhe veprave të tyre. Pra, caktimi për çdo person është në përputhje me natyrën e tyre, ose me fjalë të tjera themi se masën e caktimit e përgatit vetë njeriu dhe kjo nuk e mohon zgjedhjen, por përkundrazi e

dëshmon atë.

b- Disa thonë se kjo natë quhet e tillë për shkak të pozitës dhe nderimit të lartë të saj. Në Kur'an thuhet: **“Ata nuk e kanë njohur All'Ilahun ashtu siç i takon njohja.”** (*Sure Haxh, ajeti 74.*)

c- Thuhet se Kur'ani me njohuritë dhe pozitën e tij, në këtë natë iu shpall Profetit Muhammed (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*) me ndërmjetësinë e Xhebrail Eminut.

d- Thuhet se është Nata në të cilën është caktuar zbritja e Kur'anit.

e- Ajo është natë e cila nëse një person rri zgjuar duke adhuruar All'Ilahun, ai do të ketë pozitë të lartë.

f- Thuhet se ajo është Nata në të cilën zbresin melekët derisa edhe Toka nuk arrin t'i nxë për shkak të numurit të shumtë të tyre. Të gjitha këto thënie i përfshin kuptimi i gjerë për Natën e Kadrit, edhe pse mendimi i parë (a) është më i përshtatshëm dhe më i njohur.

2- Në cilën natë është Nata e Kadrit?

S'ka dyshim se Nata e Kadrit është prej netëve të muajit të bekuar të Ramazanit, sepse edhe ajetet e Kur'anit e sqarojnë këtë thënie. Kur'ani ka zbritur në muajin e bekuar të Ramazanit siç thotë ajeti 185 i sures Bekare. Po ashtu edhe ajeti i sures që po flasim rreth saj. Por, cila është ajo natë prej muajit të Ramazanit? Rreth kësaj çështjeje janë përmendur mjaft thënie dhe komentime, e ndër to janë: Nata e Kadrit është nata e parë e muajit të Ramazanit, nata e shtatëmbëdhjetë, nata e nëntëmbëdhjetë, nata e njëzet e një, nata e njëzet e tre, nata e njëzet e shtatë ose nata e njëzet e nëntë prej netëve të muajit të bekuar të Ramazanit. Në hadithe përmendet më tepër se kjo Natë është në një prej dhjetë netëve të fundit të muajit të Ramazanit. Po ashtu ka hadithe që flasin se Profeti (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*) gjatë dhjetë netëve të

fundit të muajit të bekuar të Ramazanit qëndronte zgjuar duke bërë ibadete dhe në këtë dhjetë ditësh bënte edhe l'tikaf. Pra, Nata e Kadrit nuk është e përcaktuar plotësisht se cila është.

Ai e ka fshehur kohën e vdekjes me qëllim që njerëzit të jenë gjithmonë të përgatitur për atë. Prandaj, themi se ato që përmendëm janë argumenta të pranueshme edhe për përgjigjen e lartpërmendur rreth fshehjes së Natës së Kadrit.

3- Përse nuk dihet me saktësi Nata e Kadrit?

Besimi i përhapur, se fshehja e Natës së Kadrit në mesin e netëve të vitit në përgjithësi dhe në natën e muajit të bekuar të Ramazanit në veçanti, e ka zanafillën në atë që njerëzit të jenë të përqëndruar dhe të interesohen për të gjitha netët e Ramazanit. Kjo fshehtësi është e njëjtë me fshehjen e kënaqësisë së All'Ilahut të Madhëruar në të gjitha llojet e adhurimit me qëllim që njerëzit t'i praktikojnë me zell ato adhurime. Fshehja e saj është e njëjtë me fshehjen e zemërimit të Tij në kryerjen e gjynaheve me qëllim që njerëzit të largohen prej tyre. Ai e ka fshehur përgjigjen e lutjes me qëllim që ne t'i lutemi Atij gjithmonë. Ai e ka fshehur të vërtetën e emrit më madhështor të Tij me qëllim që të lartësohen të gjithë emrat e Tij.

4- A ka qenë e njohur Nata e Kadrit në kombet e mëparshme?

Në pamje të jashtme të ajeteve të kësaj sureje kuptojmë se Nata e Kadrit nuk është e posaçme vetëm për kohën e shpalljes së Kur'anit dhe për kohën e Profetit (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!), por kjo Natë përsëritet në çdo vit. Folja e kohës së tashme "tenezzelu", tregon vazhdimësi, po ashtu edhe fjalia emërore "**selamun hije hatta matleil fexhri**" përsëri tregon vazhdimësi. Këtë çështje e vërtetojnë edhe hadithet e shumta të cilat kanë arritur deri në shkallën e përgjegjësisë. Pyetja qëndron: A njihen Nata e Kadrit te kombet e mëparshme para Islamit? Hadithet e shumta flasin qartë se kjo Natë është dhuratë e All'Ilahut për këtë ymme. Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e

All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë: **“Vërtet, All'Ilahu i dhuroi ymmetit tim Natën e Kadrit, e cila nuk i është dhuruar askujt prej popujve të mëparshëm.”**

5- Nata e Kadrit më e përsosur se një mijë muaj

Përse Nata e Kadrit është më e përsosur se një mijë muaj? Kjo për shkak të rëndësisë së adhurimit në këtë Natë. Këtë e vërtetojnë më së miri edhe hadithet e shënuara në librat e myslimanëve, syni e shiit, të cilat flasin për mirësitë e kësaj Nate dhe e ibadeteve në këtë natë. Po ashtu shtojmë se zbritja e Kur'anit, e bereqeteve, e mëshirës..., në këtë natë, padyshim që e bëjnë atë më të përsosur se një mijë muaj. Në një hadith të transmetuar nga imam Xha'fer ibn Muhammed Sadik (Zoti qoftë i kënaqur me të!) thuhet se imami i ka thënë Ali ibn Ebi Hamze Themalij: **“Kërkoje Natën e Kadrit në natën e 21 dhe 23 të netëve të muajit të Ramazanit. Në këto netë, pastrohu dhe fali 100 rekate. Nëse ke mundësi të qëndrosh zgjuar deri sa të zbardhë drita, bëje.”** Aliu i tha: **“Po nëse nuk mundem t'i fal në këmbë?”** Imami i tha: **“Falu ulur.”** Aliu i tha: **“Po nëse nuk mundem t'i fal ulur?”** Imami i tha: **“Falu i shtrirë në shtratin tënd.”**

Nuk është keq nëse e shfrytëzon fillimin e natës me pak gjumë, sepse, portat e qiellit në muajin e Ramazanit janë të hapura dhe dajtë janë të prangosur. Në këtë muaj veprat dhe punët e besimtarëve janë të pranueshme.

6- Përse Kur`ani u shpall në Natën e Kadrit?

Nata e Kadrit -siç e mësuam- është nata e caktimit të çështjeve të njerëzve për një vit të plotë. Në këtë Natë duhet që çdo njeri të qëndrojë i zgjuar dhe në gjendje afrimiteti tek All'Ilahu i Madhëruar dhe në rrugën e plotësimi të personalitetit Islam me qëllim që mëshira e All'Ilahut të jetë sa më e madhe për atë person.

Në momentet ku caktohet fati ynë ne duhet të jemi të vëmendshëm, sepse, ndryshe

do të përballemi me fatin e dhimbshëm.

Kur`ani, duke qenë Libri i cili i mundëson njerëzisë vizatimin e së ardhmes së tyre dhe udhëzimin e tyre në rrugën e lumturisë e të udhëzimit, duhet që të shpallet në natën më të përsosur, në natën e caktimit të çështjeve jetësore dhe kjo natë është Nata e Kadrit. Sa e mrekullueshme është lidhja mes Kur`anit dhe Natës së Kadrit?! Sa kuptimplote është lidhja mes tyre?!

7- A është Nata e Kadrit e përbashkët në të gjithë rruzullin tokësor?

Ne e dimë se fillimi i muajit hënor nuk është i njëjtë për të gjitha vendet. Sepse, ndoshta këtu tek ne mund të jetë dita e parë e muajit hënor, ndërsa tek një vend tjetër mund të jetë dita e dytë e po atij muaji. Prandaj, edhe Nata e Kadrit nuk është e caktuar. P.sh. , nata e 23 e muajit të Ramazanit në Hixhaz mund të jetë nata e 22 në Irak e në Iran. Pra, në këtë mënyrë për çdo vend Nata e Kadrit është e ndryshme! Por, a është kjo gjë në përputhje me hadithet të cilat thonë se Nata e Kadrit është e caktuar? Përgjigja e kësaj pyetjeje sqarohet kur shohim se Nata është hijëzimi i gjysmës së tokës për gjysmën tjetër. Ne e dimë se ky hijëzim lëviz me lëvizjen e tokës e cila bën rrotullimin e plotë në 24 orë. Për këtë mundet që Nata e Kadrit të jetë rrotullim i plotë i natës rreth tokës. Pra, kjo natë të jetë 24 orë dhe të fillojë nga një pikë dhe të përfundojë në një pikë tjetër. (Mendohu)

O Zot; na e mbarëso që të jemi të vëmendshëm e të kuptueshëm me qëllim që të pajisemi me mirësitë e kësaj Nate.

O Zoti im! Shpresat tona janë të varura në butësinë dhe Bujarinë Tënde. Na cakto ato që shpresojmë nga Ti. O Zot i botëve! Mos na bëj prej të larguarve në këtë muaj, sepse pas këtij largimi nuk gjendet largim. Amin o Sundues i Gjithësisë.

Naser Mekarim Shirazij
Komentimi “Model”

PEJGAMBERI IDRIS

(paqja qoftë mbi të!)

“Trego në Libër për

Idrisin! Ai ishte njeri i së vërtetës dhe Profet.”

(Sure “Merjem”, ajeti 56)

Idrisi (paqja qoftë mbi të)

është gjyshi i Nuhut

(paqja qoftë mbi të).

Në Teurat quhet Ahnuh,

por është quajtur dhe

në arabisht Idris. Disa

dijetarë thonë se emri i tij

e ka zanafillën nga lënda

“derese” që do të thotë

studioj, sepse ai ka qenë

i pari që ka shkruajtur

me laps. Përveç të qenit

Pejgamber ai ka qenë

i pari që ia ka mësuar

njerëzve rrobaqepësinë.

Po ashtu, ai ishte i pari

që njohu medicinën,

astronominë dhe

llogarinë e viteve dhe të

ditëve.

Sipas Ibn Ethirit, ai është

i pari që është marrë

me astronomi dhe

matematikë. Filozofët

grekë e quajnë Hermes

i urtë dhe ka peshë të

madhe në mesin e tyre.

Kur’ani Famëllartë e

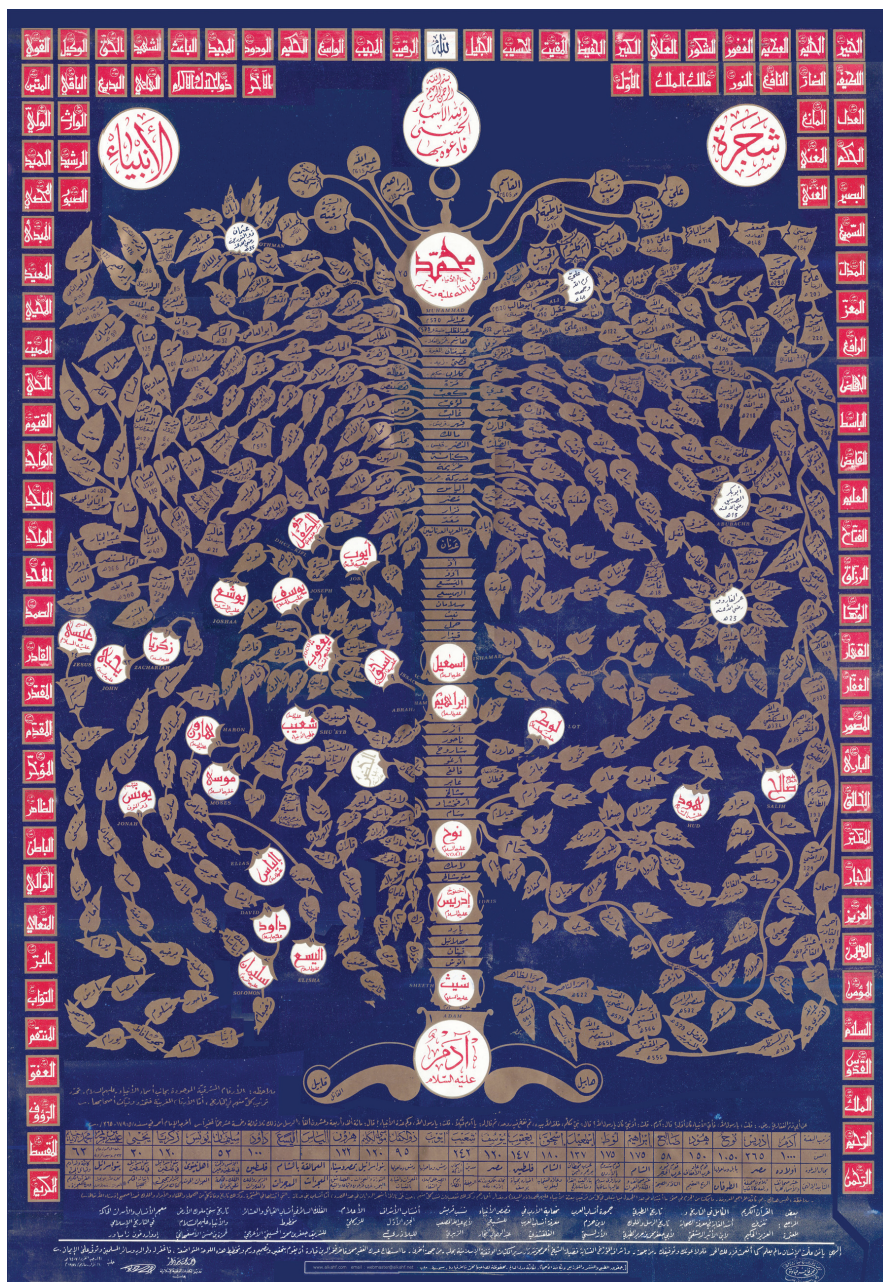
përmendkëtëPejgamber

të madh në dy sure, në

suren Merjem ajetet 56,

57 dhe në suren En’bija,

ajetet 85, 86.

I. PEJGAMBERËT, MËSUESIT E NJERËZVE

Pejgamberët (*paqja qoftë mbi ta*) janë mësues të njerëzve rreth çështjeve të fesë dhe jetës.

Sipas Kisait, Jusufi ishte i pari që zbuloi inxhinierinë, sepse deri në atë kohë njerëzit nuk e njihnin një shkencë të tillë. Ai ishte i pari që e ka matur Nilin në Egjipt dhe ka gërmuar gjirin që mbaron në Fajjum (qytet që ndodhet në Egjipt). Është interesante se uji i këtij gjiri nuk ndalon së rrjedhuri edhe sikur të ndërpritet uji i lumit Nil prej tij.

Ky pejgamber ishte i pari që grumbulloi grurin nëpër depo me gjithë kallinj dhe i pari që zbuloi letrën.

Ebu Luhejuti kur flet për Egjiptin thotë se Jusufi (*paqja qoftë mbi të!*) është ai i cili ndërtoi qytetin Fejum dhe e sistemoi në bazë të inspirimit nga Xhebrailli. Toka e këtij qyteti ishte përplot me ujë, ai ia nxori ujin dhe ndërtoi dhjetë hyrje me derë hekuri. Nga veriu e deri në jug të kësaj toke ndërtoi një mur të lartë me gjatësi dyqind metra me qëllim që të mbronte qytetin nga uji në rast vërshimi. Në fund të gjirit gjendeshin disa mullinj që punonin me ujë.

Aziziu thotë: "E tërë kjo punë përfundoi për shtatëdhjetë ditë dhe mbreti u mahnit shumë nga kjo. Një ditë, mbreti së bashku me ministrat e tij shkuan që të shihnin se ç'kishte bërë Jusufi. Kur e panë atyre u

pëlqeu shumë dhe thanë: "Këto mullinj kanë punuar një mijë ditë dhe që nga ajo ditë vendi u quajt El Fejjum. Ai përbëhej nga treqind e gjashtëdhjetë fshatra në një largësi një ditore prej Egjipti."

Historianët dhe transmetuesit theksojnë se Xhabir ibn Hajjani, nxënës i imam Sadikut (*paqja qoftë mbi të!*), ka shkruajtur tremijë e nëntëqind tema në kimi, shkenca natyrore, astronomi dhe lëndë të ngjashme.

II. AI ISHTE NJERI I SË VËRTETËS

Pejgamberët janë lloj i posaçëm njerëzish që dallohen prej tyre për nga truri i përkryer

dhe për nga morali i lartë:

Kur flet për Pejgamberin (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*), Hasan Ibn Thabiti thotë:

Më të mirë se ti, asnjëherë s'ka parë syri im, më të mirë se ti s'ka lindur asnjë grua, je krijuar i pastër nga çdo mangësi, je krijuar ashtu siç ke dëshiruar."

Një tjetër thotë:

Ka arritur kulminacionin në përsosjen e tij, janë zbuluar errësirat nga bukuria e tij është, të gjitha virtytet i ka të mira, bëni salavat mbi të dhe mbi familjen e tij.

Ajo që thuhet për pejgamberin Muhammed (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*), thuhet edhe për të gjithë pejgamberët dhe të dërguarit tjerë.

Zoti i Madhëruar e përshkruan Idrisin (*paqja qoftë mbi të!*) se ka qenë shumë i drejtë si Profet.

III. NE E NGRITËM ATË NË VEND TË LARTË

Nga njerëzit pritej që ta pranonin thirrjen e pejgamberëve me zemërgjërësi dhe në mënyrë pozitive, ngase ata ishin mësues dhe udhërrëfyes të tyre, pa kërkuar kurrëfarë kompensimi për përhapjen e mesazhit: "Thuaj nuk kërkoj prej jush kompensim dhe se vetëm Zoti do të më shpërblejë."

Por ndodhi e kundërta nga ajo që pritej, sepse tiranët nxitnin njerëzit për t'i luftuar pejgamberët (*paqja qoftë mbi ta!*). Për këtë, ata u përballën me të gjitha format e dhunës dhe të ashpërsisë, madje shumica prej tyre edhe u vranë. Dëshira e Zotit ishte që t'i shpëtonte disa prej tyre nga tiranët, si p.sh., zjarri që ishte përgatitur për ta djegur mikun (Ibrahimin) (*paqja qoftë mbi të!*) i cili mjaftonte ta digjte tërë qytetin, por dëshira e Zotit ishte që t'i thotë zjarrit: "O zjarr, bëhu i ftohtë dhe shpëtim." Po ashtu, dëshira e Zotit ishte që ta

ngrinte robin e Tij, Idrisin në qiellin e katërt, ashtu siç e ngriti edhe Isain (*paqja qoftë mbi të!*) dhe që të dy jetojnë të gjallë në qiell.

KA AGJËRUAR NJË SHEKULL

Pejgamberët dhe imamët kanë patur lidhshmëri të fortë me adhurimin dhe e praktikonin më shumë se të tjerët. Kur e lexon jetëshkrimin e tyre, habitesh me namazin, agjërimin dhe haxhin e shumtë të tyre, si dhe me ibadetet e tjera që ata kryenin. Ibadeti i madh i tyre është argument para popullit si dhe detyrimet e thjeshta që ua kishte caktuar Zoti. Tha'lebi transmeton se Pejgamberi Idris ka agjëruar një shekull.

Muhammed Ali Dkhejli
Rrëfime mbi Pejgamberët

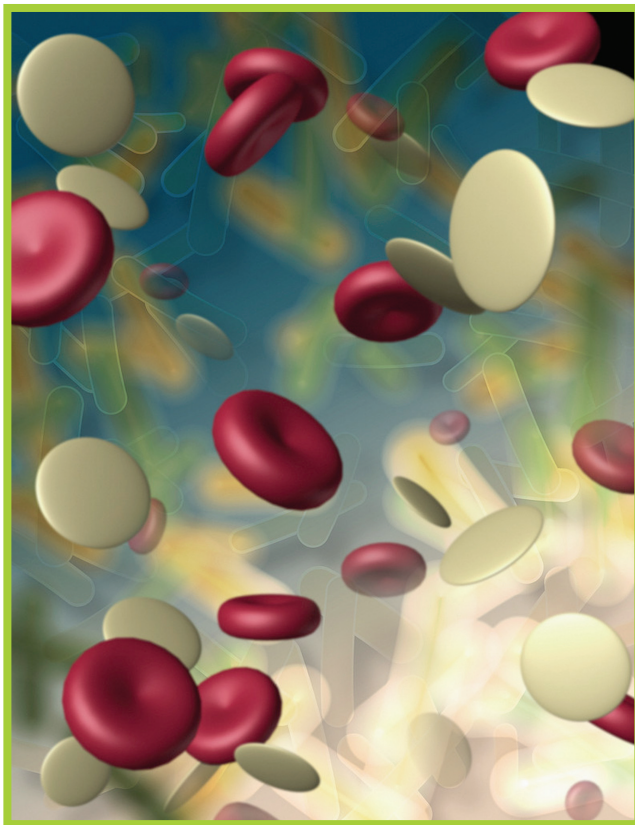
Dobitë mjekësore të agjërimit

Ramazani është periudhë e volitshme për shëndetin trupor si dhe për thyerjen e rutinës së të ushqyerit të përditshëm. Përderisa shëndeti trupor është i domosdoshëm për njeriun me qëllim që ai të kryejë detyrat dhe detyrimet në këtë jetë siç janë: kërkimi i dijes, heqja e padrejtësisë, sakrificat dhe përpjekjet në rrugën e reformimit vetjak e shoqëror, etj., për këtë Krijuesi i gjithësisë shumë ibadete i ka bërë mbrojtëse dhe shëruese të shumë sëmundjeve me të cilat mund të përballët njeriu.

Dihet se muaji i Ramazanit është muaji fisnik për të gjithë besimtarët, të cilët e kryejnë agjërimin e tij në çdo vit. Këtu lind pyeja: A ka dobi shëndetësore ky muaj fisnik, përveç dobive shpirtërore e shoqërore? Gjatë kohës së agjërimit, e cila fillon pas ezanit të sabahut e deri në aksham, trupi i merr fuqitë e nevojshme prej glukozës së ushqimit të syfyrir. Mirëpo, fuqitë e këtij ushqimi zgjasin vetëm për disa orë dhe pastaj fuqitë sigurohen nga glukozja e depozituar në qelizat e tij. Nëpërmjet agjërimit, arrihet që të digjet sheqeri dhe yndyrnat e grumbulluara në trup që përmbajnë edhe lëndë helmuese.

Agjërimi ripërtërin rininë dhe shton aktivitetin e qelizave

Gjatë kohës që trupi konsumon lëndët e grumbulluara në të, prej atyre lëndëve ka edhe yndyrna të cilat janë të mbledhura e të ngjitura në muret e enëve të gjakut. Ky konsumim çon në shkrirjen e atyre

yndyrnave njësoj si shkrin uji kripën, dhe si pasojë shtohet procesi i qarkullimit gjakut dhe rritet aktiviteti i qelizave. Për këtë, ai njeri që e agjëron goditet më pak nga sëmundja e bllokimit të damarëve dhe vonohen shenjat e pleqërisë. Zhdukja e qelizave të vjetra dhe zëvendësimi i tyre me qeliza të reja shton fuqinë e trupit dhe kur e mbaron agjërimin, njeriu e ndjen trupin të pastër e të shëndetshëm.

Agjërimi i Ramazanit, periudha e shërimit

Agjërimi është shërues i shumë sëmundjeve. Prej atyre sëmundjeve, në të cilat agjërimi ndikon dhe ndihmon në shërimin e tyre janë:

Sëmundjet e reaksioneve

Me konsumimin e disa ushqimeve, siç janë peshku, vezët, çokollatat, bananet, etj shtohet edhe reaksioni. Gjatë agjërit, trupi çlodhet nga konsumimi i këtyre ushqimeve dhe të sëmurët që vuajnë nga reaksionet e disa ushqimeve ndiejnë qetësi të madhe. Konsumimi i ushqimeve të lartpërmendura shkakton edhe yndyrna në lëkurë, puçra, etj. Mirëpo, duke qenë se agjërimi shkakton djegien e yndyrnave, këto sëmundje shërohen.

Agjërimi parandalon dobësimin e zemrës

Gjatë agjërit pakësohet konsumimi i lëngjeve dhe i ushqimeve, shkrihen yndyrnat në enët e gjakut, kështu që zemra punon më mirë.

Agjërimi ndikon në dobësimin e atyre që janë mbi peshë me kusht që të zbatohet ekuilibrimi në ngrënie, të shtohen lëvizjet dhe të pakësohet gjumi. Më shumë se 60% e amerikanëve vuajnë nga mbipesha. Në vitin 2002, shteti amerikan ka shpenzuar 117 bilion dollarë për shërimin e tyre.

Agjërimi ndikon në problemet e aparatit të tretjes siç janë: acidet e tepërta në stomak, vështirësia e tretjes, fryrjet e barkut, etj. Kjo për shkak se njeriu që agjëron nuk ha e as nuk pi gjatë kohës së agjërit. Kjo i jep mundësi muskujve dhe mbulesës së

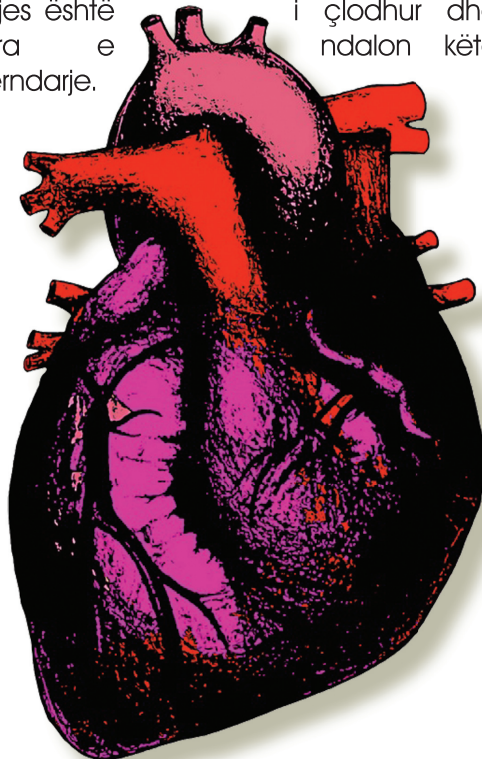
aparatit të tretjes të forcohen e të shtohen energjitë e tyre për të funksionuar.

Gazeta egjiptiane "El-Ahbar" ka shkruar: "Gjatë studimeve shkencore që janë kryer tek një grup agjëruesh është vënë re se procesi muskular i tyre është përmirësuar 20%, dhimbjet e këmbëve 11%, shpejtësia e rrahjeve të zemrës 20%."

Për këto rezultate dr. Said Shelebi, profesor në qendrën e studimeve mjeksore në Kajro, për aparatit të tretjes thotë: "Gjatë agjërit, një sasi e gjakut shkon tek muskujt dhe te truri. Ndërsa në ditët e zakonshme, ai (gjaku) përqëndrohet në stomak për tretjen e ushqimit. Duke qenë gjendja e tillë në Ramazan, kjo çon në shtimin e energjive dhe në sistemin e qarkullimit të gjakut."

Agjërimi dhe të sëmurët me zemër

Gjatë shpërndarjes së gjakut që kryen zemra në të gjithë pjesët e trupit, prej saj aparati i tretjes përfiton 10% të kësaj sasive gjaku. Mirëpo, gjatë agjërit aparati i tretjes është i çlodhur dhe zemra e ndalon këtë shpërndarje.

Kjo gjë i ndihmon të sëmurët me zemër dhe ata që vuajnë nga infarkti, të cilëve doktori ua lejon agjërimin që të përmirësohet gjendja e tyre. Konsultuesi i sëmundjeve të zemrës, dr. Hassan Shemsi Basha dhe shokët e tij, në pavionin e spitalit të mbretit Fehd, për forcat e armatosura në Xhedda, në muajin e Ramazanit bënë një studim me 86 pacientë që vuanin nga sëmundja e zemrës. Pas studimeve u duk që 80% e këtyre të sëmurëve arritën ta agjërojnë Ramazantin ndërsa 10% e tyre u detyruan ta linin disa ditë agjërimin. Në fund të muajit të Ramazanit, 78% e të sëmurëve ndjenë përmirësim të gjendjes së tyre shëndetësore ndërsa 11% e pacientëve ndjenë se dhimbjet iu shtuan.

Agjërimi dhe sëmundja e syve

Dr. Ibrahim Muhammed Amir, doktor dhe kirurg për sytë, thotë se disa sëmundje të syve përmirësohen shumë me agjërimin si: glukoma.

Agjërimi, armë e fortë për depresionet dhe streset

Prej gjërave të habitshme të agjërimit është se ai shëron problemet e fortë psikike siç është

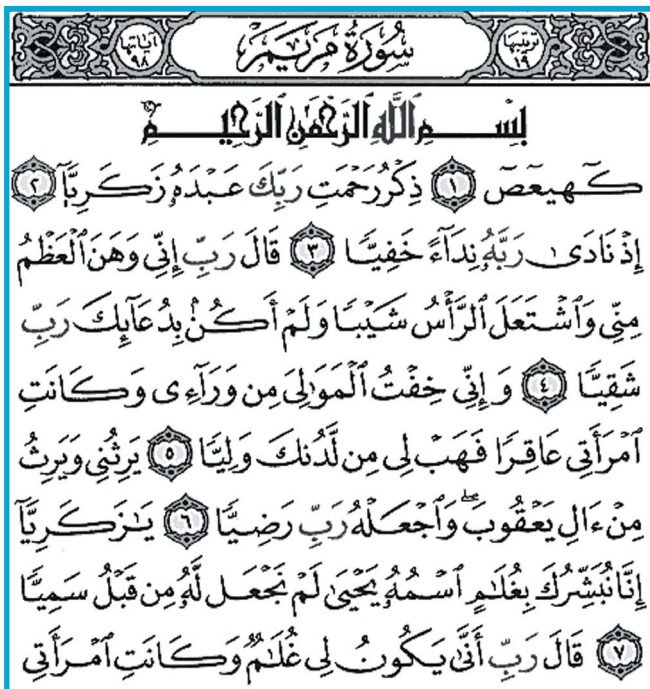
depresioni! Kjo, për shkak se gjatë agjërimit, qelizat e mendjes janë të shplohura dhe në të njëjtën kohë agjërimi bën pastrimin e trupit nga lëndët helmuese. Si pasojë, ky proces reflekton pozitivisht në përmirësimin e anës shpirtërore tek agjëruesi.

Dr. Yuri Nikolayev, doktor në Fakultetin Psikik të Moskës me anë të agjërimit ka shëruar më shumë se shtatë mijë pacientë me probleme psikike. Ai e konsideron agjërimin si ilaçi më i suksesshëm për shërimin e shumë sëmundjeve psikike si, mërzitjet, streset, depresionet, etj.

Një revistë mjekësore japoneze ka shkruar se studimet mjekësore në Japoni kanë konstatuar se agjërimi ndihmon në përballimin e lodhjeve dhe vështirësive të jetës. Po ashtu, agjërimi ndihmon në përballimin e mërzitjeve të vazhdueshme si dhe qetëson fjetjen dhe anën shpirtërore.

Të njihemi me suret e KUR'ANIT

19 Merjem

Mekase

98 ajete

982 fjalë

3802 shkronja

Emërtimi: Nëna e Hazreti Isait (paqja qoftë mbi të!), (vajza e Imranit)

Arsyeja e emërimit: Nga ajeti 16 deri në ajetin 35 të kësaj sureje tregohet historia e Merjemit, të kësaj gruaje të pastër dhe të devotshme që ishte nga të përzgjedhurat e Zotit dhe lindja e Isait (paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!).

Emrat e tjerë: Kaf, Ha, Ja, Ajn, Sad.

Përmbajtja e sures

- E kaluara e njerëzve të përzgjedhur të Zotit, Zekerias (paqja qoftë mbi të!), Mermjemit, Hazreti Isait (paqja qoftë mbi të!), Jahjait (paqja qoftë mbi të!), Ibrahimit (paqja qoftë mbi të!), Ismailit (paqja qoftë mbi të!) dhe Idrisit (paqja qoftë mbi të!); secili me veti të veçanta edukative
- Çështje të ditës së Ringjalljes dhe mënyra sesi njerëzit do të ringjallen, si do të dënohen keqpërësit dhe si do të shpërblehen punëmirët.
- Këshilla të ndryshme plotësuese.
- Kur'ani mohon se Zoti ka fëmijë; çështja e ndërmjetësismit (shefaat) që është një program edukativ dhe ndikon që njeriu të ketë besim të pastër te Zoti dhe të jetë i devotshëm.

Renditja e sures

Sipas renditjes së tubimit është e 19-ta; sipas rendit të zbritjes është e 43-ta e ka zbritur pas sures Fatir dhe para sures Taha.

Historitë e sures: Idris (paqja qoftë mbi të!); ajeti 57; Ismail (paqja qoftë mbi të!); ajeti 55; Zekerija (paqja qoftë mbi të!) dhe Jahja (paqja qoftë mbi të!); ajetet 2-15; Isa (paqja qoftë mbi të!); ajetet 16-36; Ibrahim (paqja qoftë mbi të!); ajetet 41-50; Musa (paqja qoftë mbi të!); ajetet 51-55.

Fillimi dhe fundi

Fillimi: "Kaf, Ha, Ja, Ajn, Sad. (ky është) Përkujtim i mëshirës së Zotit tënd ndaj robit të vet, Zekerias "

Fundi: "Sa shumë brezni kemi shkatërruar para tyre! A po vëren ndonjë prej tyre, ose a po e dëgjon zërin e tyre të ulët? (Nuk po u ndihet zëri.)"

Mirësia e sures

Imam Sadiku (Zoti qoftë i kënaqur me të!) ka thënë: "Ai që e lexon (a këndon) vazhdimësisht suren Merjem, nuk do të shkojë nga kjo botë pa i dhënë Zoti të gjitha të mirat atij dhe fëmijëve të tij."

Shkruesit e Kur'anit

Disa prej sahabeve (shokëve të Profetit) iu besua të shkruanin suret dhe ajetet që i zbrisnin Profetit të Shenjtë. Disa prej tyre ishin Ali bin Ebi Talib, Ubej bin Kab, Abdullah bin Ravaha, Khalid bin Said bin el As dhe më pas, Zeid bin Thabit dhe të tjerë. Sapo i zbriste një zbulesë, Profeti i Shenjtë ia diktonte atë që nga fillimi ndonjërit prej shkruesve të mësipërm.

Shkronjat dhe zanoret e numëruara në Kur'an

Se sa shumë kujdes i kanë kushtuar myslimanët ruajtjes së Kur'anit nga ndonjë ndryshim i mundshëm, mund të shihet nga fakti që ata kanë numëruar jo vetëm ajetet dhe rukutë, por çdo shkronjë të vetme të alfabetit; edhe, çdo shenjë të vetme të zanoreve është numëruar dhe regjistruar me shumë kujdes. Kështu, për shembull, dimë se janë 48872 (elifa) dhe 11428 (be) etj. Dimë, gjithashtu, se Kur'ani ka 53243 (fet'ha) dhe 1258 (teshdide).

Tubimi i Kur'anit

Kur'ani është shkruar qysh nga fillimi. Ka shumë ajete kur'anore, ku Kur'ani quhet "Al – Kitab" (Libri). Në fillim, kur zbrisnin ajetet, Profeti i Shenjtë përsëriste fjalët (tekstin) që ia shpallte Xhibrili dhe All'illahu e siguronte atë se nuk kishte pse të shqetësohej. "Ti (o Muhamed) mos e shqipto Kur'anin me gjuhën tënde me nxitim. E kemi detyrë

Ne ta tubojmë atë dhe ta përhapim atë." (Kur'ani, 75: 16 – 17).

Kështu, Vetë All'illahu do ta tubonte dhe do ta përhapte këtë Libër. Në një ajet tjetër All'illahu thotë: "Dhe, ai është Libri i fuqisë së lartësuar. Asnjë e pavërtetë nuk mund t'i vishet atij, as nga përpara as nga prapa." (Kur'ani, 41: 42).

Mësimi përmendësh i Kur'anit

Profeti i Shenjtë ka theksuar vazhdimisht rëndësinë dhe shpërblimin që ka mësimi përmendësh i Kur'anit. Dhe, qindra njerëz i janë përgjigjur kësaj porosie profetike. Kur zelli i njerëzve për ta mësuar përmendësh Librin e Shenjtë u rrit, Profeti i Shenjtë përzgjodhi katër mësues kryesorë, të cilët e mësuan Kur'anin nën drejtimin e vetë Profetit të Shenjtë dhe pastaj, këta mësuan të tjerë të cilët, nga ana e tyre, ua mësuan atë edhe të tjerëve. Këta katër mësues ishin:

1. Abdullah bin Mes'ud
2. Selim Maula Ebi Hudheife
3. Me'adh bin Xhebel
4. Ubej bin Ka'b

Numri i njerëzve që e patën mësuar përmendsh tërë Kur'anin, kur ishte gjallë Profeti i Shenjtë ishte kaq i madh, sa që në betejën e Jememit, e cila u bë plot gjashtë muaj pas vdekjes së Profetit të Shenjtë, u vranë vetëm në një ditë 700 (ose 500) hafizë.

Marrë nga libri:

Çelësat e kuptimit të Kur'anit

Agjërimi dhe shëndeti

fizik e shpirtëror

Shpesh flitet që agjërimi është rast i mirë për pastrimin e shpirtit dhe formimin e vullnetit dhe durimit, por harrohet të përmendet fakti që në agjërime është edhe mundësia e forcimit dhe pastrimit të trupit. Ka mjaft njerëz të cilët janë të sëmurë për shkak të konsumimit të tepruar të ushqimeve dhe pijeve, duke kaluar kufijtë e të lejuarës. Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) për këtë rast, sipas transmetimit të Mikdam ibn Ma'dikeribit (Zoti qoftë i kënaqur me të!) thotë: "Njeriu nuk gjen ndonjë enë më të keqe se barku i tij për të mbushur. I mjaftojnë atij disa kafshata për të plotësuar nevojat e tij, e nëse duhet të hajë më shumë, atëherë një të tretën e barkut ta mbushë me ushqim, të dytën me ujë, ndërsa të tretën le ta lërë që të marrë frymë pandërprerje". (Termidhiju në Sunenin e tij, nr. 2380 duke vlerësuar Hasen Sahih dhe Ahmedin në Musnedin e tij, vëll.4, fq.132)

Nëse stomaku është shtëpia e sëmundjes,

atëherë të përmbajturit nga ushqimi është ilaçi më efikas. Një revistë e njohur publikoi lajmin se 300 persona janë shëruar nga sëmundja e sheqerit (diabeti) me anë të agjërimit. (Shih: Dr.Jusuf Kardavi "Ibadeti në Islam" fq.257).

All'Ilahu i Lartësuar thotë në Kur'anin Famëlartë: **"O ju që besuat, agjërimi u është bërë detyrim sikurse që ishte detyrim edhe i atyre që ishin para jush, kështu që të bëheni të devotshëm. (Jeni të detyruar për Ditë të caktuara..."** (El Bekare, 183-184)

Transmetohet nga Ebu Hurejra (Zoti qoftë i kënaqur me të!) **se Profeti** (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) **ka thënë: "Çdo vepër e mirë e birit të Ademit (njeriut) shtohet dhjetëfish e deri në shtatëqindfish - thotë i Madhëruari - përveç agjërimit, sepse ai është për Mua dhe Unë shpërblej për të.**

I mënjanohet epshit dhe ushqimit të tij për Mua. Për agjëruesin ka dy gëzime, njëri gjatë iftarit të tij dhe tjetri kur takon Zotin e tij. Aroma e gojës së tij (agjëruesit) është më e mirë tek All'Ilahu se aroma e miskut". (Transmeton Muslimi) Gjithashtu, në një nga thëniet e tij Profeti (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!)

qelizat përgjegjëse për imunitetin llojor (qelizat limfatike).

● ● ● **2-** Agjërimi mbron nga obeziteti
● ● ● (dhjamosja ose shëndoshja e tepërt) dhe rreziqet e tij të shumta, si sëmundjet e shumta të zemrës p.sh. aritmia, infarkti, ngushtimi i aortës dhe venave, etj., ashtu siç mbron nga dhimbjet e kyçeve, fërkimi i ruazave të shtyllës kurrizore (spondeliartroza) etj.

● ● ● **3-** Agjërimi e mbron trupin edhe
● ● ● nga formimi i gurëve në veshka duke ngritur nivelin e natriumit në gjak, gjë që ndalon formimin e kristaleve të kripërave të kalciumit.

● ● ● **4-** Agjërimi e mbron trupin gjithashtu
● ● ● nga rreziqet e helmimeve të shumta të përqëndruara në qeliza e inde të përfutuara nga ngrënia e ushqimeve jonatyrale (industriale) të cilat përmbajnë lëndë konservuese, pirja e ilaçeve dhe thithja e ajrit të ndotur me helmet e ndryshme.

● ● ● **5-** Mbron nga sëmundjet mendore
● ● ● dhe psikike. Është vërtetuar ndikimi i tij pozitiv në sëmundjen e depresionit. Dr. Bedevi Nikollajev nga Instituti Psikik në Moskë është i mendimit se sëmundje të ndryshme mendore mund të trajtohen me anë të agjërit duke argumentuar se 1000 të sëmurë psikikë, pasi agjëruan tek 65% e tyre u ndje një përmirësim i dukshëm.

● ● ● **6-** Agjërimi aktivizon gjendrat
● ● ● endokrine në trup si gjendra e pankreasit, testikujt, vezoret etj.

● ● ● **7-** Aktivizon palcën kockore e cila
● ● ● formon ruazat e kuqe të gjakut.

● ● ● **8-** Aktivizon lëvizjen e zorrëve, i
● ● ● forcon ato dhe shton fuqinë e tyre për zbrazjen e aparatit tretës, gjë që e bën agjërimin ilaçin më të mirë kundër komplikacioneve kronike të zorrëve të shoqëruara me mostretjen normale të ushqimeve të ndryshme.

● ● ● **9-** Qetëson dhe ul epshin seksual,
● ● ● sidomos të rinjtë, duke embrojtur trupin nga çrregullimet psikike e fizike dhe devijimet morale. Këto janë disa prej dobive shëndetësore të agjërit të përmbledhura në hadithin profetik "Agjëroni të jeni të shëndetshëm!", me të cilin Profeti Muhammed (*paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!*) i garanton shëndetëymmetit të tij. Jo vetëm myslimanët, por edhe jomyslimanët kanë zbuluar fuqinë e çuditshme të agjërit. Këtë posaçërisht kanë mundur ta zbulojnë mjekët dhe ekspertët mjekësorë. Ja disa vlerësime të tyre: Dr. W. Spengler thotë: "...Muhammedi ka agjëruar dhe ka lutur Zotin në vetmi. Kush dëshiron të përgatitet për vepra të mëdha, duhet që të thellohet në lutje dhe agjërim. Agjërimi është mjet për pastrimin e shpirtit dhe trupit, ndoshta ilaçi më me vlerë të cilin e njohim në natyrë. Agjërimi forcon mendjen dhe kryen ringjalljen shpirtërore dhe trupore të njeriut. Njerëzit të cilët lehtë trashen (të dobët), janë me reumë, me sëmundje të barkut, zorrëve, veshkave, me sëmundje të lëkurës dhe me sëmundje kronike, mund të shërohen me agjërim, atëherë kur të dështojnë të gjitha mjetet e tjera." Dr. O. Buchinger thotë: "...Ushqimet pa yndyrë dhe agjërimi vjetor janë forma efikase kundër infarktit të zemrës. Agjërimi përmirëson qarkullimin e gjakut dhe punën e organeve të tretjes, ndërsa kjo shëron sëmundjet e lëkurës, presionin e gjakut, arteriosklerozën dhe procesin e plakjes. Agjërimi vjetor përtërin harmoninë shpirtërore dhe pamjen e jashtme të njeriut." Vlen të përmendim si tepër interesant konstatimin e Dr. Riedleinit, i cili me një fjalë ka përkufizuar aspektin shëndetësor të agjërit. Ai thotë: "Agjërimi është operacion pa thikë!"

Përgatiti: Jetmir Çela

Bota e padukshme Gajbi

Pjesa e dytë

Në lutjen "Komejl" lexojmë: "O Zot, o Zot, o Zot! Ma forco trupin në shërbim Tëndin dhe forcoma zemrën në qëllimin tim. Më dhuro sinqeritet dhe frikë e respekt ndaj Teje. Më dhuro vendosmëri e fuqi që gjithnjë të jem në shërbimin (Tënd)". Në të vërtetë, ç'do të thotë lutje? Shumë mirë, ai beson në botën e padukshme për vete edhe unë besoj për vete? Thonë se ka një dallim i cili ekziston në mes filozofisë hyjnore dhe fesë- madje,

filozofia hyjnore (natyrisht, filozofia hyjnore që nuk kërkon ndihmë nga feja, siç është Islami) më tepër beson në Zotin, të ndarë nga universi, ndërsa botën e padukshme e beson të ndarë nga ajo e dukshmja. Kjo ndodh sikur një astronom i cili, për shembull, thotë se është zbuluar një planet në sistemin diellor, të quajtur Neptun ose që është zbuluar diçka tjetër. Çfarë lidhje ka ajo me mua? Mirëpo, në fe lidhja kryesore është ajo që

ekziston në mes krijesës dhe Krijuesit, pra në mes nesh dhe botës së padukshme. Në një aspekt feja ne na detyron të angazhohemi dhe të aktivizohemi në shërbim të All'Ilahut, ndërkaq në aspektin tjetër thotë se ka lidhje shpirtërore dhe bashkim në mes të padukshmes dhe kësaj bote. Ti kërko ndihmë nga një rrugë e padukshme që vetë nuk e di e do të arrish te qëllimi dhe rezultati. Thotë: "Jep sadaka", dhe nga një kanal që vetë nuk e di, do të pengohen fatkeqësitë tua. Bën dua, natyrisht, që ka kushte, dhe nëse ajo kryhet në ato kushte, ajo do të merret parasysh nga një drejtim i fshehtë.

Vendos që nga All'Ilahu të kërko shpirtërore frymëzim për veprat e tua. Pastaj do të shohësh se një herë, e një kohë, All'Ilahu do ta frymëzojë zemrën tënde. Ty do të mbërrijë ndihmë nga bota e padukshme. Natyrisht, ndihma nga bota e padukshme ka kushte. Kjo nuk do të thotë që të qëndrojmë në shtëpi e të themi: "O botë e padukshme, më ndihmo!" Jo. Ndihma nga bota e padukshme ka rregulla dhe kushte. Kryesorja është që ne të besojmë në botën e padukshme dhe në ndihmën e padukshme në ca kushte të caktuara. Përgjithësisht, Shpallja është një ndihmë nga bota e fshehtë, por në suaza të shoqërisë njerëzore. Aty ku nuk mund të mbërrijë këmba e njeriut, mendja, aktiviteti, shqisa dhe logjika, All'Ilahu nëpërmjet ndonjë personi, të quajtur Pejgamber, e udhëzon njeriun dhe i dhuron ndihmë nga bota e padukshme. Aty ku njeriu nuk ka mundësi, pasi të ketë kryer aktivitetin dhe punën e vet, vendin e ka ndihma nga bota e padukshme. Kur'ani, në lidhje me Pejgamberin Fisnik (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!), thotë:

"Të gjithë së bashku mbajuni për litarin e All'Ilahut dhe mos u përçani! Pastaj përkujtojeni dhuntinë e All'Ilahut ndaj jush kur ishit të armiqësuar e Ai i bashkoi zemrat tuaja dhe ju me mëshirën e Tij u bëtë vëllezër. Ishit buzë greminës së zjarrit e Ai u shpëtoi prej tij. Ashtu All'Ilahu ua shpjegon argumentet e veta, mbase

do të merrni të mbarën!" (3:103)

Kjo quhet ndihmë nga bota e padukshme. Po sa është i dobishëm një besim i tillë për jetën shoqërore dhe individuale të njeriut?!

A e dini se si tani është paraqitur një lloj pesimizmi në mesin e intelektualëve të botës në lidhje me ardhmërinë e njerëzimit, dhe a e dini se ky lloj pesimizmi ka lindur nga vlerësimet e shkaqeve e faktorëve sipërfaqësorë?

Ne si myslimanë nuk e vlerësojmë këtë dhunti, si njerëzit e para njëqind vjetëve, që të themi, për shembull, se jeta e njeriut do të vazhdojë edhe pesëqind vjet, ose njëmijë, ose ndoshta njëqindmijë. Them se nuk ekziston arsye që bota të zhduket, nuk ka arsye që njerëzimi të shkatërrohet, por sot, një grup i ashtëquajtur intelektualë të botës (mes të cilëve edhe Raseli me librin "Shpresa të reja") konsideron se njerëzimi e ka përfunduar epokën e vet dhe se ka ardhur koha e shkatërrimit të tij. Njëri nga ata që kanë një pesimizëm të këtillë ndaj ardhmërisë së njerëzimit është edhe Ajnshtajni. Ai thotë që bota, sipas të gjitha gjasave, do ta shkatërrojë vetveten me anë të shkathtësisë së saj mahnitëse, ngase sipas produktit të fuqive të ndryshme ka arritur gjer aty sa të ketë fuqinë e shkatërrimit. Në të kaluarën nuk ka qenë kështu. Civilizimi i asaj kohe nuk ka lejuar më tepër se kaq. Sa njerëz mund të vriten me shpatën dhe fuqinë e xhelatit? Sikur njeriu të sundojë njëzet vjet dhe vret tre deri në katër veta në ditë, nuk do ta kalonte shifrën e tridhjetëmijë njerëzve. Por, nëse civilizimi i tanishëm ka arritur gjer në atë shkallë, dhe paraqitet një Neron, bëhet fuqi e parë në botë dhe e kaplon çmenduria, do të shkatërronte tërë njerëzimin. Një kancelar gjerman ka thënë: "Nëse ndodh lufta e tretë botërore, nuk do të ketë më fitues dhe humbës. Gjer më tani nëpër luftëra ka patur fitues e humbës, po, nëse ndodh edhe një luftë botërore, më nuk do të ketë fitues e humbës dhe që të dy palët do të shkatërrohen".

Vërtet, në bazë të proceseve sipërfaqësore, kush ka të drejtë? Pesimistët kanë të drejtë. Nëse llogarisim se vërtetë gjendemi në fuçi baruti dhe në diçka shumë më të rrezikshme se baruti (ç'do të thotë barut), qind për qind digjesh nga baruti ashtu që me shtypjen e disa kopsave mund të zhduket bota, atëherë, pra, kanë të drejtë pesimistët lidhur me ardhmërinë e botës. Vërtet, në bazë të treguesve sipërfaqësorë, nuk ekziston asnjë arsye të mos bëhemi pesimistë. Nuk është e thënë që të shpresojmë që fëmijët tanë të jetojnë në një jetë normale e të natyrshme dhe të arrijnë t'i shohin fëmijët e vet.

Sot shohim se njeriu shkon në hënë. Mendojmë në vete se dalëngadalë atje do të banojmë, e nëse çmendet, hëna do ta shkatërrojë botën. Vetëm një gjë është e evidente e ajo është frymëzimi që e fitojmë nga feja: "...të cilët besojnë në botën e padukshme dhe falin namazin..."

Themi, natyrisht, njeriu në të kaluarën ka besuar në gjëra të thjeshta. Rreziqe të këtilla kanë ekzistuar, por universi e ka pronarin e vet që quhet Zot, i Cili e ka mbrojtur nga disa gjëra. Nëse ndodh ndonjë rrezik me përmasa botërore, universit, përsëri, nuk do t'i mungojë mëshira e All'lahut të Madhëruar. Sa bukur shprehet Gandi: "Evropa është përplotë me të marrë e gjeni në të njëjtën kohë, gjenitë e saj janë të marrët, gjenialiteti i tyre është i përzier me çmendurinë".

Sipas logjikës së fesë, sipas mendimit kur'anor, i cili thotë: **"të cilët besojnë në botën e padukshme..."** dhe nga të dhënat që i kemi marrë nga feja, jo në bazë të principeve sipërfaqësore, themi: "Jemi të qetë në aspekt të asaj që njerëzimi do të shkatërrohet tërësisht. Gjithçka që ka qenë në të kaluarën është shkaktar i asaj që do të ndodhë në të ardhmen". Para nesh e kemi ardhmërinë në të cilën, sipas shpjegimeve islame, truri do të përsoset. Ka hadith që thotë: "All'lahu në atë kohë do të vendojë dorën e Tij të mëshirës mbi kokën e robve të vet. Përsëri njeriu do të fitojë mençurinë e vet dhe më nuk do të veprojë kokë në vete për

vepra të pakuptimta. Në atë kohë, jeta do të jetë më e gjatë, higjiena do të jetë më e përkryer, plotësisht do të vendoset siguri. Të gjallët do të pajtohen mes njëri-tjetrit".

Falë Zotit, toka ka shumë burime dhe rezerva energjie. Ju jeni krejtësisht në zanafillë dhe çka dini për të? Ju pohoni se katër-pesë miliard njerëz janë shumë? Jo, toka ka kapacitet edhe për më shumë se atë. Toka i është lënë njeriut në disponim bashkë me energjinë më të madhe që ka, me begatitë që vijnë nga qielli.

Nëse ne, në bazë të frymëzimeve religjioze, i studiojmë këto gjëra dhe e shikojmë botën e tanishme, të ashtuquajtur botë e shkëlqyer, do të shohim se shembulli ynë në këtë botë në krahasim me botën që feja na premton, është sikur një tunel nëpër të cilin kalojnë njerëzit. Ky tunel, në të vërtetë, është i errët, por në të kanë venduar një llambë artificiale. Posa kanë filluar që patjetër të dalin nga ky tunel, dhe kur të dalin, do të arrijnë në një vend shumë të gjerë dhe të shkëlqyeshëm, shkëlqimi i të cilit është natyror. Në radhë të parë vendohet drejtësia, siguria dhe liria. Tevhidi (besimi në njëshmërinë e All'lahut-sh.p.) do të shfaqet në formën e tij të vërtetë dhe do ta ndriçojë botën. Kur'ani thotë: **"Dijeni se All'lahu e ngjall tokën pasi të ketë vdekur! Ne ua kemi shpjeguar argumentet, mbase do të mendoni"** (57:17). Ky ajet, sipas komenteve tona, është shpjeguar ashtu sikur kjo temë nuk ka të bëjë me jetën e kësaj bote. Shoqëria njerëzore e tillë është: kur sheh se një ditë botën e kaplon bastardimi, nëse bota "vdes" si gjatë stinës së dimrit, mos humbisni shpresën! Sërish vjen pranvera.

Domethënia e kësaj "për ata të cilët besojnë në botën e padukshme..." dhe për ndihmën nga bota e padukshme, është e qartë se ndihma vjen për individ, sipas peshores individuale: për shoqëri të vogla, sipas peshores shoqërore, ndërsa për mbarë njerëzimin, sipas peshores botërore. I vetmi sundim i kësaj bote do të sigurohet me bereqet, begati, komoditet, mirësi dhe me përparim.

Agjërimi sipas PESE

MEDH'HEBEVE

Agjërimi në muajin e Ramazanit është një prej shtyllave të Islamit dhe që agjërimi është Farz nuk është e nevojshme të sillen argumente, pasi kush e mohon se agjërimi është Farz, ai në çast del prej Islamit, sepse agjërimi ashtu

si namazi është nga domosdoshmëritë e fesë, prandaj në shkallë të barabartë të gjithë kanë detyrë ta dinë: i dituri dhe injoranti, i madhi dhe i vogli.

Agjërimi është bërë Farz në muajin Sha'ban të vitit të dytë të Hixhretit dhe është Farzi Ajn (detyrë që duhet ta kryejë çdo i detyruar) dhe nuk lejohet të mos agjërohet me përjashtim të shkaqeve vijuese:

1 – Menstruacionet dhe hemoragjia e lehonisë; nëse gruaja është me menstruacione ose është në periudhën e lehonisë, me mendimin e përbashkët të të gjithë medh'hebeve, agjërimi i saj në këto dy kohë nuk është i vlefshëm.

2 – I sëmuri, për të cilin medh'hebet kanë shpjegimet përkatëse:

Imàm-itë kanë thënë: Nuk lejohet agjërimi kur sjell sëmundje, ose shton sëmundjen, ose shton dhimbjen e sëmundjes, ose vonon shërimin, sepse sëmundja është dëmtim dhe dëmtimi është Haram, por edhe ndalimi nga adhurimi sjell shkatërrim

dhe, nëse i sëmuri do të agjëronte në një gjedje të tillë, agjërimi i tij nuk do të ishte i vlefshëm, madje, ai nuk duhet të agjërojë edhe atëherë kur mendja më shumë i thotë se do të sëmuret, ose sëmundja do t'i shtohet; kurse dobësia qoftë edhe e madhe, nuk është shkak për të mos agjëruar, përderisa zakonisht agjërimi në gjendje dobësie përballohet, pasi shkak që e bën Farz të mos agjërohet është vetëm sëmundja dhe nuk është as pafuqia, as kur njeriu liget e as puna e rëndë; ndryshe si do të ishte puna për ato detyrime që kanë vështirësi dhe që kërkojnë shpenzime?!

Të katër Medh'hebet kanë thënë: kur agjëruesi sëmuret, ose ka frikë se do t'i shtohet sëmundja nga agjërimi, ose ka frikë se do të vonohet shërimi i sëmundjes, nëse dëshiron agjëron dhe nëse dëshiron nuk agjëron, sepse mos agjërimi nuk është domosdoshmëri, është vetëm lejim dhe në një gjendje të tillë nuk është më detyrim; por nëse njeriut i anon mendja më shumë se ai do të sëmuret rëndë, ose do t'i paralizohet ndonjëra prej shqisave të tij, atëherë e ka detyrim të mos agjërojë, sepse agjërimi i tij në këtë gjendje nuk është i vlefshëm.

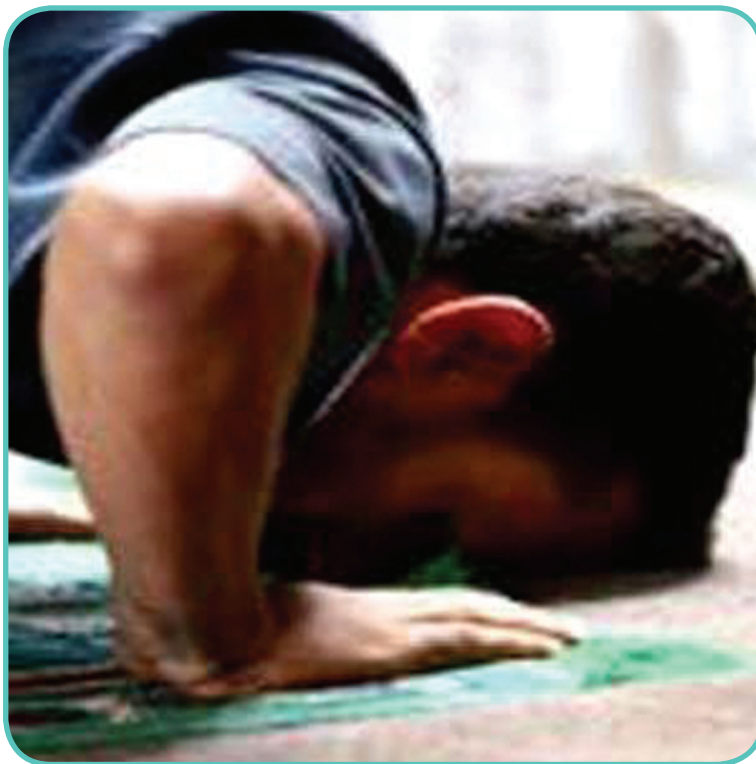
3 – Gruaja shtatzënë në prag të lindjes dhe gruaja me fëmijë për gji. Të katër medh'hebet kanë thënë: Kur gruaja që ka fëmijën për gji ose gruaja shtatzënë që ka frikë për fëmijën ose për veten e saj,

agjërimi i saj nuk është i vlefshëm, gjithashtu asaj i lejohet të mos agjërojë dhe, nëse ajo nuk agjëron, me fjalën e përbashkët të të gjithëve, ka detyrë të plotësojë agjërimin Kazà; por ata kanë mendime të ndryshme në lidhje me çështjen e shlyerjes. Hanefitë kanë thënë: Në mënyrë absolute nuk është Farz. Màlikitë kanë thënë: Shlyerja është Farz për gruan me fëmijë për gji dhe nuk është Farz për gruan shtatzënë. Hanbelitë dhe Shàfi'itë kanë thënë: Shlyerja është Farz për gruan me fëmijë për gjiri dhe për gruan shtatzënë kur gruaja ka frikë vetëm për të voglin e saj, por nëse ajo ka frikë për veten dhe për të voglin e saj, atëherë ajo do të agjërorë Kazà dhe do të bëjë shlyerje. Shlyerja për çdo ditë agjërimi është një Med dhe Medi është ushqimi për një të varfër⁽¹⁾. Imàmite kanë thënë: Kur dëmtohet gruaja shtatzënë të cilës i është afuarkoha e lindjes, ose dëmtohet fëmija i saj, ose dëmtohet fëmija që ushqehet me qumësht gjiri, gruaja ka detyrë të mos agjërojë dhe nuk lejohet që ajo të agjërojë, sepse dëmtimi është Haram. Të gjithë kanë një mendim të përbashkët se gruaja ka detyrë të agjërojë Kazà dhe të bëjë shlyerjen kur dëmtimi është mbi fëmijën dhe, nëse dëmtimi është mbi vetë gruan. Disa prej Imàmive kanë thënë: agjëron Kazà dhe nuk bën shlyerje; por të tjerët kanë thënë: Agjëron Kazà edhe shlyerjen.

4 – Udhëtimi me kushtet që merren në konsideratë për shkurtimin e namazit, por të katër medh'hebet mbi ato kushte kanë shtuar edhe një kusht tjetër: udhëtari e fillon udhëtimin para agimit dhe arrin në vendin ku fillon lejimi për faljen e shkurtuar të namazit para agimit, nëse ai e fillon udhëtimin pasi ka aguar, ai e ka Haram të mos agjërojë dhe, nëse ai nuk

agjëron, atëherë do të agjërojë Kazà dhe do të bëjë edhe shlyerjen. Shàfi'itë kanë shtuar edhe një kusht tjetër: që udhëtari të mos jetë vazhdimisht në udhëtim si puna e qeraxhinjve dhe, nëse ai e ka zakon, atëherë ai nuk ka të drejtë të mos agjërojë, sepse prishja e agjërimit të Shàfi'itë në udhëtim është vetëm lejim dhe nuk është detyrim, prandaj udhëtari për të cilin plotësohen të gjitha kushtet bën zgjedhjen e vet: nëse dëshiron e agjëron dhe nëse dëshiron nuk agjëron; por duhet ditur se veçanërisht Hanefitë kanë thënë: shkurtimi i namazit në udhëtim është detyrim dhe nuk është lejim.

Imàmite kanë thënë: Kur për udhëtarin plotësohen kushtet për shkurtimin e namazit, atij nuk i pranohet agjërimi dhe në rast se ai agjëron, ka detyrë të agjërojë Kazà, por nuk bën shlyerje. Kështu qëndron problemi kur ai e fillon udhëtimin para se dielli të arrijë zenitin; ndërsa kur ai e fillon udhëtimin në kohën që dielli është në zenit, ose pasi dielli e ka kapërcyer zenitin, ai ka detyrë të vazhdojë agjërimin dhe, në qoftë

se ai e prish agjërimin, atëherë ai është i detyruar të bëjë shlyerjen e caktuar për atë që e prishi agjërimin me qëllim. Kur udhëtari arrin në vendin e vet para se dielli të arrijë në zenit, ose arrin në atë vend të cilin ai e ka bërë vendqëndrim për dhjetë ditë të pandërprera dhe gjatë kësaj kohe nuk ka futur në gojë asgjë nga prishësit e agjërimit, ai e ka Farz të vazhdojë agjërimin dhe, nëse do të prishë agjërimin, atëherë është si ai që e prish agjërimin me qëllim. Të gjithë kanë një mendim të përbashkët se ai që vuan nga sëmundja e etjes së fortë, për të lejohej ta prishë agjërimin dhe, nëse më vonë ai ka mundësi, ka detyrë të agjërojë Kazà dhe, sipas të katër medh'hebeve, ai nuk ka detyrë të bëjë shlyerje; kurse te Imàm-itë ai e ka Farz që përveç agjërimit Kazà të bëjë edhe shlyerje në masën e një Medi.

Dijetarët kanë mendime të ndryshme nëse uria e fortë është prej faktorëve që e lejojnë prishjen e agjërimit ashtu si etja.

Të katër medh'hebet kanë thënë: Uria dhe etja janë të barabarta dhe për secilën lejohej të prishet agjërimi; kurse Imàm-itë kanë thënë: Nuk lejohej të prishë agjërimin, me përjashtim të rastit kur frikësohet se do të sëmuret nga agjërimi.

6 – I moshuari dhe e moshuara të pafuqishëm që kanë vështirësi të mëdha dhe nuk e përballojnë dot agjërimin, kanë leje ta prishin agjërimin, por ata bëjnë shlyerjen për çdo ditë agjërim duke ushqyer një të varfër; kështu është çështja edhe për të sëmurin, për të cilin shpresohet që të shërohet gjatë ditëve të vitit. Në lidhje me këtë dispozitë të gjithë janë në një fjalë të përbashkët, përveç Hanbelive, të cilët kanë thënë: Shlyerja është Sun'net dhe nuk është Farz.

7 – Imàm-itë kanë thënë: Nuk është Farz agjërimi kur njeriu ka humbur vetëdijën edhe kur kjo i ndodh në një pjesë të ditës, përveç rastit kur ai e ka bërë nijet ta agjërojë para se të humbë vetëdijën dhe nëse ai vjen në vete, ka detyrë të mos e agjërojë.

KUSHTET E AGJËRIMIT

Më lart u tha se agjërimi në muajin Ramazan është Farzi Ajni për çdo të detyruar me rregullat e fesë dhe "i detyruar" është i mençuri që ka arritur moshën e pjekurisë seksuale; prandaj agjërimi nuk është Farz për të çmendurin kur ai është në gjendjen e tij të çmendurisë dhe nëse i çmenduri agjëron, agjërimi i tij nuk është i vlefshëm; kurse fëmija nuk e ka Farz të agjërojë, por agjërimi i tij është i vlefshëm nëse ai është në moshë që dallon.

Që agjërimi të jetë i vlefshëm kërkohen disa kushte dhe këto janë: Islami, nijeti, ashtu siç është edhe për adhurimet e tjera. Nuk pranohet agjërimi i atij që nuk është mysliman dhe me fjalën e përbashkët të të gjithëve, nuk pranohet as ndalimi nga ngrënia e pirja pa bërë nijetin për agjërim, duke shtuar që gruaja të mos jetë në kohën e menstruacioneve e të lehonisë, ose agjëruesi është sëmurë, ose është në udhëtim, sipas shkoqitjeve të dhëna më sipër.

Përsa i përket të dehurit dhe të atij që ka humbur vetëdijën, Shâfi'itë kanë thënë: Agjërimi i këtyre të dyve nuk është i vlefshëm kur ata kanë humbur ndjenjat gjatë gjithë kohës, por nëse i kanë ndjenjat të humbura në një pjesë të kohës, agjërimi i tyre është i vlefshëm dhe në mënyrë të prerë, vetëm ai që ka humbur vetëdijen e ka Farz të agjërojë Kazà, qoftë kur humbja e vetëdijes ka ardhur për shkakun e tij, qoftë kur i është shkaktuar me forcë; ndërsa i dehuri nuk e ka Farz, përveç rastit kur dehja është absolutisht për shkak të tij.

Màlik-itë kanë thënë: Agjërimi i këtyre të dyve nuk është i vlefshëm kur dehja dhe humbja e vetëdijes ka vazhduar nga agimi deri në perëndimin e diellit, ose për më të shumtën e kohës; por në rast se ka vazhduar gjysmën e ditës, ose më pak dhe ata të dy kanë qenë të ndërgjegjshëm në kohën e nijetit dhe e kanë bërë nijetin, por nëse pastaj ka humbur vetëdijen ose është dehur, nuk e ka Farz të agjërojë Kazà. Te

Màlikitë koha e nijetit për agjërim është nga perëndimi i diellit deri në agim.

Hanefitë kanë thënë: ai që ka humbur vetëdijen, është plotësisht si i çmenduri dhe rregulli i ligjit të fesë për të çmendurin te Hanefitë, është që çmenduria të vazhdojë gjatë gjithë muajit Ramazan, prandaj ai nuk e ka Farz të agjërojë Kazà; por nëse ai çmendet vetëm gjysmën e muajit dhe në gjysmën e fundit të muejit vjen më vete, ai agjëron ditët që kanë mbetur dhe agjëron Kazà ditët gjatë të cilave ishte i çmendur.

Hanbelitë kanë thënë: E kanë Farz të agjërojnë Kazà i dehuri dhe ai që ka humbur vetëdijen dhe është e barabartë si kur gjendja e tyre të ketë ardhur nga imponimi ose të jetë prej vetë atyre.

Imàmritë kanë thënë: Vetëm i dehuri e ka Farz të agjërojë Kazà dhe është e barabartë qoftë ose jo dehja prej veprimit të tij; kurse ai që ka humbur vetëdijen nuk e ka Farz të agjërojë Kazà edhe atëherë kur humbja e vetëdijes është e lehtë.

PRISHËSIT E AGJËRIMIT

Prishës të agjërimin janë sendet për të cilat është Farz të ndalohen nga agimi deri në perëndimin e diellit. Ato janë:

1 – Ngrënia dhe pirja me qëllim, pasi që të dyja e prishin agjërimin dhe me fjalën e përbashkët të të gjithëve e bëjnë Farz agjërimin Kazà, por dijetarët e fesë kanë mendime të ndryshme se përveç agjërimin Kazà a është Farz edhe shlyerja.

Imàmritë dhe Hanefitë kanë thënë: Është Farz; kurse Shàfi'itë dhe Hanbelitë kanë thënë: Nuk është Farz.

Kush ha e pi dhe harron që është i agjërueshëm, ai nuk ka detyrë as të agjërojë Kazà e as të bëjë shlyerje, me përjashtim të Màlikive, të cilët e kanë bërë Farz që ai vetëm të agjërojë Kazà.

Në kuptimin e ngrënies dhe të pirjes është edhe pirja e duhanit që u është bërë aq shumë zakon njerëzve.

2 – Marrëdhënia intime me qëllim. Te të gjithë është veprim prishës që bën Farz

agjërimin Kazà dhe shlyerjen.

Shlyerja është: Lirimi i një skllavi, nëse nuk gjen: agjërimi dy muaj rresht, nëse nuk e përballon: ushqimi i 60 të varfërve.

Imàmritë dhe Màlikitë kanë thënë që i detyruari me rregullat e fesë të zgjedhë ose lirimin e skllavit, ose agjërim dy muaj rresht, ose ushqimin e 60 të varfërve.

Kurse Shàfi'itë, Hanbelitë dhe Hanefitë kanë thënë: Shlyerja është sipas kësaj renditjeje: ai ka detyrë të lirojë një skllav, nëse nuk ka mundësi agjëron, nëse nuk ka mundësi jep ushqim për të varfërit.

Imàmritë kanë thënë: Është Farz të bashkohen: lirimi i skllavit, agjërimi dy muaj rresht dhe ushqimi i 60 të varfërve kur e ka prishur agjërimin me Haram, si p.sh: ka ngrënë gjë të grabitur, ka pirë verë ose ka kurvëruar.

Kurse marrëdhëniet intime me harresë nuk e prishin agjërimin te Hanefitë, Shàfi'itë dhe Imàmritë, por e prishin te Hanbelitë dhe Màlikitë.

3 – Me fjalën e përbashkët të të gjithëve dalja e spermës është prishëse e agjërimin, kur ajo realizohet me dëshirë; madje Hanbelitë kanë thënë: Edhe Medhiji (ujthi i hollë që del para spermës), sepse Medhiji del për shkak të shikimit të përsëritur e të ngjashme me shikimin, në këtë rast agjërimi i tij është prishur.

Të katër medh'hebet kanë thënë: Dalja e spermës bën Farz agjërimin Kazà dhe jo shlyerjen.

Imàmritë kanë thënë: Bën Farz agjërimin Kazà dhe shlyerjen.

4 – Të vjellët me qëllim e prish agjërimin dhe bën Farz agjërimin Kazà te Imàmritë, Shàfi'itë dhe Màlikitë; ndërsa Hanefitë kanë thënë: kush vjell me qëllim, ai nuk e prish agjërimin kur goja nuk i mbushet me të vjellët; kurse prej imam Ahmedit kemi dy transmetime. Të gjithë kanë një mendim të përbashkët se të vjellët e imponuar nuk e prish agjërimin.

5 – Hixhameja (marrja gjak në shpinë), veçanërisht te Hanbelitë, të cilët kanë thënë: Kur bëhet hixhame, ajo i prish

agjërimin mjeshtrit të hixhames dhe atij që i bëhet hixhame.

6 – Injeksionet e ujhme e prishin agjërimin dhe bëjnë Farz agjërimin Kazà. Një grup prej Imàmive ka thënë: injeksionet bëjnë Farz edhe shlyerjen kur ato bëhen pa qenë të domosdoshme.

7 – Pluhuri i shumtë, sidomos te Imàmیتë, të cilët kanë thënë: kur pluhuri i shumtë arrin në zgavrën e gojës, agjërimi prishet, sepse është më i dukshëm se injeksioni dhe se duhani që njerëzit e kanë bërë zakon.

8 – Vënia e kohlit në sy (lyerja e syve për zbulurim) e prish agjërimin, veçanërisht te Màlikitë, kur kohli vihet gjatë ditës dhe kur shija e kohlit ndihet në fytin e njeriut.

9 – Ndërprerja e nijetit të agjërimin, p.sh: bën nijet ta prishë agjërimin dhe pastaj bën hixhamen (merr gjak), agjërimi i tij është prishur te Imàmیتë dhe Hanbelitë dhe nuk është prishur te medh'hebet e tjera.

10 – Shumica e Imàmive kanë thënë: Në qoftë se njeriu zhytet plotësisht në ujë, ose zhyt vetëm kokën, agjërimi i tij është prishur dhe ai ka Farz të agjërojë Kazà dhe shlyerjen.

Kurse medh'hebet e tjera kanë thënë: Kjo nuk ka asnjë efekt në prishjen e agjërimin.

11 – Imàmیتë kanë thënë: Kush rrin xhynyb me qëllim në muajin e Ramazanit deri në agim, agjërimi i tij është prishur dhe ai e ka Farz: agjërimin Kazà dhe shlyerjen.

Kurse medh'hebet e tjera kanë thënë: agjërimi është i vlefshëm dhe gjendja e tij xhynyb nuk ka asnjë efekt mbi agjërimin.

12 – Imàmیتë kanë thënë: Kush gënjen me qëllim për All'Ilahun dhe për të Dërguarin e Tij, ose flet, ose shkruan se All'Ilahu ose i Dërguari i Tij ka thënë kështu e kanë urdhëruar kështu, duke e ditur mirë se po gënjen me fjalën që thotë, agjërimi i tij është i prishur dhe ai ka Farz: të agjërojë Kazà dhe shlyerjen; madje, një grup prej dijetarëve të Imàmive kanë thënë: Ky gënjeshtar duhet të bëjë të tre llojet e shlyerjeve: lirimin e skllavit, agjërimin dy muaj rresht dhe ushqimin e 60 të varfërve.

HËNA E RE DHE ASTRONOMËT

Në vitin 1960 qeveritë e Pakistanit dhe Tunizisë vendosën që hyrja e hënës së re të vërtetohej me fjalën e astronomëve dhe të dyja qeveritë vepruan kështu të nisura nga qëllimi që të shmangnin anarkinë, shpenzimet dhe mundin që bënë njerëzit për shkak se nuk e dinin paraprakisht ditën e saktë të Bajramit dhe se kjo ditë mund t'i befasonte dhe t'i gjente të papërgatitur, në një kohë që ata do të përgatiteshin nëse do të dinin se dita e Bajramit do të ishte më vonë.

Në kuvendet dhe në mjediset fetare u ngjall një diskutim i mprehtë në mes përkrahësve dhe kundërshtarëve të këtij vendimi të dy qeverive.

Ata që ishin përkrahës të vendimit thanë: Në fe nuk ka asgjë që të mohojë mbështetjen në fjalën e astronomëve, madje ajeti 16 i sure "En'nahl": **«Dhe shenja me yjet dhe ata orientohen»** e mbështet dhe e përkrah.

Kundërshtarët thanë: Në të vërtetë vendimi i kundërvihet hadithit të Profetit (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!): **«Agjëroni kur të shikoni hënën dhe prisheni agjërimin kur të shikoni hënën»**, kur dihet se fjala "shikoni" që përmendet në hadith është për shikimin me sy, me të cilin njerëzit

mbi "afërsisht" dhe jo mbi vërtetimin e plotë, duke marrë në konsideratë edhe argumentet e ndryshme dhe spekulimet në fjalët e tyre për natën në të cilën del hëna

janë pajtuar që në kohën e vetë të Dërguarit të All'Ilahut, kurse shikimi me zmadhues (teleskop) dhe shpjegimi sipas llogarive të pozicioneve të hënës është shumë larg fjalëve të hadithit.

Në të vërtetë, asnjëri nga dy grupet nuk solli argument. Përsa i përket orientimit me anë të yjeve, qëllimi me këtë orientim është njohja e rrugëve dhe e vendkalimeve të vendit dhe nuk është njohja e ditëve dhe e festave. Në fakt, hadithi i shikimit nuk është në kundërshtim me shkencën e saktë, sepse shikimi me sy është një mjet për shkencën, por nuk ka qëllim në vetvete, ashtu siç është për të gjitha rrugët që çojnë në një realitet konkret, prandaj ne themi: Fjalët e astronomëve nuk e njoftojnë shkencën e prerë për çdo dyshim, ashtu siç e njofton atë shikimi me sy, sepse fjala e astronomëve është e ndërtuar

e re, për orën në të cilën ajo del dhe për kohën e qëndrimit të saj.

Kur të vijë koha që astronomët të kenë në dispozicion instrumente të perfeksionuar, të sofistikuar dhe të mjaftueshëm dhe kur fjala e tyre të jetë unike, kur vërtetësia e fjalës së tyre të përsëritet herë pas here derisa ajo të jetë plotësisht e prerë, ashtu si ditët e javës kur themi se nesër është e Shtunë ose e Dielë, vetëm kur të arrihet realisht kjo gjendje ne mund të mbështetemi në fjalën e astronomëve, madje në një gjendje të tillë është detyrë të mbështetesh në fjalën e tyre dhe është detyrë taksative të hidhen poshtë fjalët që i kundërshtojnë astronomët.

(1) Medi vlerësohet me 800 gr. grurë e të tjera të ngjashëm me grurin.

Përktheu: Haxhi Selim Stafa

FILLADI I MËSHIRËS

Me rastin e ardhjes së muajit të Bekuar të Ramazanit, Fondacioni i Kur'anit sjell për dëgjuesit edicionin e 6-të të emisionit "**Filladi i Mëshirës**" për **30 ditë** në frekuencat **93.6 MHz, çdo ditë 1:30 minuta para hapjes së iftarit.**

Ejani të shijojmë bashkë minutat më të arta të këtij muaji, në shoqërinë e pjesëve kur'anore, ilahive, hadithëve, temave të trajtuara me të ftuarit, rubrika e minirubrika të shumta vetëm në valët e Radio Nacional.

Radio Nacional

Vlera e Mesxhidi Aksasë në Islam dhe tek myslimanët

Për vlerën që ka kjo faltore në Islam, e gjejmë veten tonë të detyruar të hedhim një vështrim nga burimet kryesore të fesë, në Kur'anin dhe Sunnetin.

Thotë All'lahu i Madhëruar në Kur'an:

“Pa të meta është Lartmadhëria e Atij, i cili robin e vet e kaloi në një pjesë të natës prej Mesxhidi Haramit (Qabes) gjer në Mesxhidi Aksa (Bejt el-Makdis), rrethinat e të cilit Ne i kemi bekuar.” (Sure El Isra, 1)

E gjitha kjo ndodhi rreth një vit e disa muaj përpara hixhretit (621 e.s.).

I Dërguari i All'lahut thotë në një hadith të tijin: *“Nuk grahen kuajt (nuk ndërmerret udhëtim i posaçëm) përveç se drejt tre mesxhideve (tri faltoreve): Mesxhidi Haramit (Qabe), këtij Mesxhidi (Xhamia e Profetit në Medine) dhe drejt Mesxhidi Aksasë (në Jeruzalem)”*, gjithashtu, i Nderuari ynë (paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!), kur përmend vlerën e Mesxhidi Aksasë thotë se vlera e namazit në Mesxhidi Aksa është sa pesëqind namaze jashtë tij.

Prej Ebu Dherr el-Giffarijut (Zoti qoftë i kënaqur me të!) transmetohet se thotë: Pyeta të Dërguarin e All'lahut: “Cili Mesxhid është vënë mbi tokë për herë të parë?” Tha: “*Mesxhidi Harami.*” Thashë: “Po më pas?” Tha: “*Mesxhidi Aksa.*” Thashë: “Sa është distanca kohore?” Tha: “*Dyzet vjet.*”

Siç e shohim edhe nga tekstet e shenjta islame, Mesxhidi Aksa është vendkalimi prej nga ku Profeti (paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!) u ngrit drejt

qiellit për takimin më të rëndësishëm me All'lahun.

Mesxhidi Aksa klasifikohet në Islam nga më të rëndësishmit, ku sipas haditheve kjo faltore shënohet e treta për nga rëndësia. Kjo faltore është kibleja e (vëndorientimi) i parë që myslimanët aplikuan për t'iu drejtuar All'lahut në namazet e tyre, gjithashtu, është faltorja e dytë e vendosur në rruzullin tokësor, për më tepër kjo faltore është shtëpi e shenjtë ku shtohen sevapet dhe falen gjynahet.

Për të gjitha meritat dhe vlerat që bart Mesxhidi Aksa është konsideruar si vend i nderuar vizite, shtëpi e bekuar dhe vend i shenjtë për mbarë ymmetin Islam.

Nga ky vend i shenjtë, pëlqehet që pelegrini (haxhiu) të veshë ihramin për t'u nisur për Haxh ose Umreh, sikurse pat vepruar Omeri (Zoti qoftë i kënaqur me të!), khalifi i dytë në Islam, apo edhe Sa'ïjd ibn el-As (Zoti qoftë i kënaqur me të!), i cili ishte komandant i betejës së Kadisijes.

Kaq shumë ka qenë i veçantë ky vend për vlerat që i takojnë, sa edhe kolosët e mendimit Islam, sikurse ishin sahabët, por edhe dijetarët e mëvonshëm, përpiqeshin që të gjenin mundësinë për të vizituar Mesxhidi Aksanë. Madje, ka edhe prej atyre që jetuan një pjesë të jetës së tyre në këtë vend të bekuar prej All'lahut të Madhërishëm; kjo do të thotë se faltorja e shenjtë në Jeruzalem ka pushtuar në konceptin dhe civilizimin Islam një ndër vendet më kryesore.

Është me rëndësi të përmendim se këtu jetuan Ebu Ubejdeh ibn el-Xherrah (Zoti

qoftë i kënaqur me të!), Safijeh (Zoti qoftë i kënaqur me të!), grua e Profetit (*paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!*), Mu'adh ibn Xhebel (Zoti qoftë i kënaqur me të!), Bilal ibn Rebah (Zoti qoftë i kënaqur me të!) (muezini i Profetit) që pat refuzuar të këndojë Ezanin pas ndërrimit jetë të Profetit (*paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!*) deri në çlirimin e Bejt el-Makdis (Jeruzalem), Abdullah ibn Umer (Zoti qoftë i kënaqur me të!), Selman el-Farisiju (Zoti qoftë i kënaqur me të!), Ebu Hurejreh (Zoti qoftë i kënaqur me të!), etj., etj., prej kategorisë së sahabeve.

Ndërsa prej tabi'inëve dhe kolosëve të mendimit Islam, më të veçantët ishin Malik ibn Dijnar, Uejs el-Karaniju, Imam el-Euza'iju, Sufjan eth-Theuriju, Lejth ibn Sa'd, Imam Shafi'iu, Dhu-n-Nun el-Masrij, Dumjatiju, Ebu-l-A'uam (muezini i Bejt el-Makdis), Tartushi, etj., etj., prej kategorisë më të lartë të mendimit Islam.

Ne, myslimanët, besojmë me bindje të plotë që buron prej mësimëve të fesë, se Bejt el-Makdisi dhe çdo gjë rreth tij, nuk është vetëm se tokë e shenjtë dhe nuk mund të heqim dorë prej tij, nëse nuk heqim dorë prej atyre parimeve që na mëson besimi ynë, Islami.

Myslimanët, që prej katërmbëdhjetë shekujsh shohin tek Mesxhidi Aksa shenjtërimin dhe spiritualitetin e tij si qendër

e trashëgimisë së madhe fetare dhe na detyron të gjithëve ruajtjen e tij. Myslimanët bëjnë lidhje të ngushtë mes Mesxhidi Haramit në Mekkeh dhe Mesxhidi Aksasë në Jeruzalem, tabloja e Jeruzalemit për ta është si ajo e Mekkes, tek këta dy tempuj botërorë i përpjekin udhëtimet e tyre dhe të dyja janë trashëgimi fetare në horizontin e civilizimit dhe të historisë.

E nëse babai i profetëve, Ibrahim (paqja e All'lahut qofshit mbi të!), vuri themelet e Qabes në Mekkeh, trupi i tij shtrihet në afërsi të Jeruzalemit në Khalil (Galile). Sikurse të gjithë myslimanët gjatë namazit të tyre drejtohen kah Mesxhidi Harami (Qabeh), të mos harrojmë se Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'lahut qofshin mbi të!), fillimisht i është drejtuar Mesxhidi Aksasë derisa zbriti ajeti për ndërrimin e kiblesë (drejtimit). Xhamia e cila ndodhet në Medineh dhe që quhet Mesxhid el-Kibletejn (e dy kibleve) është dëshmitare e lidhjes së ngushtë mes Mekkes dhe Jeruzalemit.

Palestina, vendi ku ndodhet qyteti i Jeruzalemit, është vendi ku All'lahu i foli Musait (paqja e All'lahut qofshin mbi të!), ku fali Dautin (paqja e All'lahut qofshit mbi të!) dhe Sulejmanin (paqja e All'lahut qofshit mbi të!), i shpalli Zekerijasë (paqja e All'lahut qofshit mbi të!) se do të ketë një djalë me emrin Jahja (paqja e All'lahut qofshit mbi të!), ku këshilloi Ibrahimin

(paqja e All'llahut qofshit mbi të!) dhe Is'hakun (paqja e All'llahut qofshit mbi të!) të varroseshin në të, në këtë vend u lind Isai (paqja e All'llahut qofshit mbi të!) i cili foli që në djep, All'llahu i zbriti atij sofrën dhe e ngriti në qiell, po në këtë qytet vdiq edhe nëna e Isait (paqja e All'llahut qofshit mbi të!), hz. Merjem (paqja e All'llahut qofshit mbi të!).

Ky është qyteti që për mijëra vjet është lagur me gjakun e njerëzve, qyteti i cili ndjell joshjen e çdokujt për ta zotëruar atë, qyteti i Salahuddin, i cili mundi kryqtarët dhe bashkë me ta edhe Rikard Zemërluanin, qyteti i cili Sulltan Abdulhamidi II nuk do t'i shiste as edhe një pëllëmbë tokë prej tij hebreo-cionistit Teodor Hertzl dhe langojve të tij, qyteti ku çdo fëmijë me gurin e tij në dorë është një Salahuddin dhe sa e sa Salahuddinë do të lindin ndër shekuj, derisa ky qytet t'u rikthehet myslimanëve dhe bota t'i rikthehet paqes.

Ky është qëndrimi i çdo myslimani për Bejt el-Makdisin, qëndrim ky që ngrihet mbi ndjenjën e shenjtërisë, trashëgimisë dhe përgjegjësisë fetare e historike.

Prandaj në këto ditë, në xhumanë (të premten) efunditë muajit të madhërueshëm të Ramazanit, kremtohet në mbarë botën islame "Dita Ndërkombëtare e Kudsit (Jeruzalemit)."

Në mbyllje, do të doja të tërhiqja vëmendjen e myslimanëve, se Mesxhidi Aksa nuk është ajo kubeja e artë, pamja e së cilës serviret shpesh nga mediat vizive. Ajo quhet "Kubbetu-s Sakhrat" (Kubeja e Shkëmbit), ndërsa Mesxhidi Aksa është xhamia e vjetër e cila ndodhet pranë saj dhe besoj se ajo që bëjnë mediat është e qëllimshme, në mënyrë që kur të duan cionistët të shkatërrojnë Mesxhidi Aksanë (deri më tash janë bërë disa përpjekje) dhe në vend të tij të ndërtojnë të pretenduarin "Tempull të Solomonit", myslimanët ta kenë hequr vëmendjen dhe emocionalitetin e tyre nga faltarja e shenjtë dhe ta kenë përqendruar te Kubeja e Shkëmbit, në këtë mënyrë ata do ta kenë më të lehtë të zbatojnë planet e tyre, pasi myslimanët ta kenë harruar krejtësisht Mesxhidi Aksanë.

Përgatiti: Alban Çulli

Meditoni o njerëz rreth Islamit që të gjeni paqen shpirtërore

Zoti është Një dhe këtë e dinë të gjithë por mrekullitë e tij nuk besoj se i vlerësojnë të gjithë. Dhe për këtë arsye ju o njerëz meditoni në Islam që të gjeni një paqe të përhershme që nuk do të mund ta gjeni nëse do të përbuznit All'llahun ose Islamin. Që kështu besimi në Islam është realiteti ynë të cilin e jetojmë në çdo ditë të jetës tonë. Arsyeja më e fortë për të besuar në Islam ose në All'llah është të gjejmë vetveten dhe të kemi besimin të plotë. Ne duhet të jetojmë me mendimin që jeta jonë është Islami që kushdo që është në rrugë të gabuar të kuptojë që nëse ka një mënyrë të vetme për tu kthyer në rrugë të drejtë është besimi në Islam sepse është i vetmi që fal çdo gabim edhe sikur të jetë më i madh në botë Ai ka mëshirë dhe të fal sido që të jesh dhe shpërblimi që ai do nga ty është besimi, durimi dhe shpresa për të ecur përpara në jetë. Por edhe diçka tjetër që kërkohet është të meditoni te Ai për paqen shpirtërore që do të keni përgjithnjë. Pra kuptojmë që All'llahu është i Vetmi tek i Cili mund të kemi besim dhe shpresë në çdo aspekt të jetës për të ecur përpara. Dhe falënderojmë All'llahun që na dha jetën për të besuar tek Ai.

Përgatiti: Dorentina Dinashi

Gjynahet

Gjynahet janë ato që kanë shkatërruar shumë popuj. Gjynahet janë ato që sjellin shthurje dhe çrregullim. Gjynahet janë ato që gdhendin fjalën dhimbje brenda në zemrën tënde. Dhimbja e fatkeqësive me të

cilat sprovoresh, në fillim të duket sikur nuk mund ta durosh, por më pas kjo kthehet në mësim dhe kalitje, për të përballuar sprovat e tjera të cilat të presin.

Ndërsa dhimbjet e gjynaheve në fillim nuk ndjehen ose nuk e kupton. Pyet veten pse zemra po të rëndohet dhe diçka po të shtyp në krahator? Pyet veten, pse ja kaq i plogësht? Pse ndjehesh kaq keq? Pse në kokën tënde pështjellohet një konfuzion? Mirëpo ti akoma nuk e kupton se ajo është pesha e gjynaheve që po të torturon. Ngase besimin po e lë pas dore e pas gjynaheve po shkon. Besimtarët të thërrasin: vëlla i dashur gjynahqar kthehu tek Zoti yt se Ai të fal. E ti s'bën gjë tjetër qesh e tallesh me ta. Gjynahe njëra-pas tjetrës po ndërtojnë një mur. E kur ai mur të shembet bie sipër teje. Askush nuk është shkatërruesi yt, veçse gjynahet e tua.

Ti me gjynahet që bën nuk i bën dëm askujt veçse vetvetes. Gjynahet janë ato që shtyjnë në arrogancë dhe mosbindje ndaj All'Ilahut të Madhëruar. Sa popuj janë zhdukur për shkak të krenarisë së tyre. I Lartësuar është veç

All'Ilahu i Madhëruar, vetëm Atij i takon Krenaria e pafund. **Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë: "Kini kujdes atë që po ju lë, ato që kanë qenë para jush janë shkatërruar për shkak të pyetjeve të shumta dhe kundërshtimeve të tyre me pejgamberët e tyre. Kur t'ju ndaloj prej diçkaje, largohuni prej saj ndërsa kur t'ju urdhëroj për diçka atë përmbusheni sa të keni mundësi".**

Një nga shokët e Profetit Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë: **"E kam pyetur të Dërguarin e All'Ilahut (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) për mirësinë dhe për gjynahin e ai më tha: Mirësi është të jesh me karakter të mirë, kurse gjynahet (veprimi i keq) është ajo që të shqetëson në gjoksin tënd, e që dëshiron ta fshehësh nga njerëzit.**

Gjynahet janë ato që ngurtësojnë zemrën e të dhurojnë një dhimbje të cilën nuk di si ta shërosh. Të largon nga e vërteta dhe pse ajo vjen tek ty me fakte të qarta.

All'Ilahu i Madhëruar në Kur'an thotë:
"Edhe pas (fakteve të qarta) zemrat tua ja u bënë pasandej të forta si guri, e edhe më të forta sepse ka nga gurët prej të cilëve gufojnë lumenj, e ka disa prej tyre që nga frika ndaj Zotit rrokullisen tatëpjetë (nga ana e kodrës) All'Ilahu nuk është i pakujdesëm ndaj asaj që veproni ju." (El Bekare: 74)

Vëlla i dashur gjynahqar që në gjynahe je mbështetur, a e di se po lundron në një det plot furtunë dhe dallgë. Anija ku ndodhesh është çarë dhe shumë shpejt do të përmbytet. E ty vëlla çfarë të pret, të presin peshkaqenët e uritur në fund të detit. Kjo është jeta jote plot dallgë dhe lëkundje dhe pse këmbët e tua janë në tokë, mendja jote fluturon larg. E fundi do të të sjellë shumë plagë. Vëlla vëre nën kontroll anijen tënde. Çaje erën nëse duhet ta çash, të vërtetës kurrizin mos ia kthe.

Profeti Muhammed (paqja dhe bekimet e All'Ilahut qofshin mbi të!) ka thënë:

"Myslimani më i fortë është ai që sundon mbi vetveten".

O njeri nëse i frikësohesh All'Ilahut të Madhëruar përpiqu ta largosh ligësinë, zilinë dhe krenarinë. Ti je veç rob i All'Ilahut ndaj lutju me përlulje. Lutju për falje e udhëzim. Gjynahet e vdesin zemrën e njeriut dhe e largojnë atë nga mëshira e All'Ilahut të Madhëruar. O njeri që shpirti po të shuhet dalëngadalë përpiqu që të keqen ta mundësh brenda vetes e mirësia të triumfojë. Gjynahet janë një sëmundje shumë e keqe. E mënyra e vetme që ta luftosh këtë sëmundje është ta besosh All'Ilahun e Madhëruar me sinqeritet të plotë e ta madhërosh atë. Nëse All'Ilahu i

Madhëruar bëhet më i dashur për ty se gjithçka. All'Ilahu i Madhëruar ta mbush zemrën me mirësi dhe largon atë peshë gjynahesh nga ty. Atë peshë që më shumë të mundon, atë që shpirtin në të vdekur e shndërron. Vëlla i dashur gjynahqar sikur sytë të hapje vetëm njëherë e të shihje se ku ke përfunduar. Zgjohu se e sotmja më nuk vjen. Zgjohu , para All'Ilahut kthehu i penduar. Gjynahet janë ato që vendosin një perde në sytë e tu e nuk mundesh të shohësh të vërtetën. Zgjohu njeri e mbështetju All'Ilahut, largoje këtë perde nga sytë e tu që të shohësh dritën e vërtetë, që të ndjesh sesi filladi pushton shpirtin tënd.

Përgatiti:
 Majlinda Ndreca

Lumturia

nga këndvështrimi i Imam Aliut

Parathënie e përmbledhur për Imam Aliun

Hazreti Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) lindi në Qabe, në shtëpinë e All'Ilahut më 13 Rexheb të vitit tridhjetë të Amul-Filit (viti i elefantit). Nënën e tij e quanin Fatime, e bija e Esedit dhe babanë Abu Talib. Hazreti Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) u martirizua më 21 Ramazan të vitit 40 Hixhri në Kufe dhe u varros në Nexhef. Personi që e goditi me shpatë Imam Aliun (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) ishte nga Hevarixhët dhe quhej Ibn Mulxhem. Imam Aliu e ka kaluar fëmijërinë e tij pranë Profetit të nderuar dhe në moshë shumë të vogël ai ka pranuar fenë islame, gjë që e dëshmojnë të gjithë myslimanët. Vetë Profeti i nderuar u thotë shokëve: "I pari person që do të takohet me mua në Ditën e Kijametit dhe do të pijë ujë në burimin e Keutherit do të jetë ai që ka pranuar më parë Islamin, Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*).

Profeti i nderuar pasi hyri në Medine dha urdhër që Muhaxhirët dhe Ensarët të vëllazërohen midis tyre dhe kështu Profeti i nderuar i vëllazëroi dy e nga dy. Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) me lot në sy i tha Profetit se përse nuk e vëllazëroi edhe atë me njeri? Profeti i nderuar i tha: "Ti je vëllai im në të dy botët." Kështu, Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) u bë vëllai i Profetit të nderuar.

Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) pas largimit të Profetit të nderuar nga kjo botë, për të ruajtur fenë islame ndenji 25 vjet në heshtje, por gjithmonë duke ndihmuar në çështjet e fesë. Pas 25 vjetësh njerëzit kërquan që të udhëhiqeshin nga Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*). Ai pranoi të udhëhiqte, por gjatë katër vjetëve e pesë muajve, ai u përball me mosmirënjohjen

dhe me smirën e shumë armiqve dhe një pjesë të madhe të kohës në pushtet e kaloi në lufta të vështira.

Përcaktimi i lumturisë

Zakonisht, njerëzit quajnë lumturi arritjen e aspiratës së tyre më të fundit. Sipas thënies së Aristotelit, disa e konsiderojnë lumturinë si arritje të suksesit e të kënaqësive, disa të tjerë konsiderojnë lumturi nderin dhe dinjitetin shoqëror, kurse të urtët, të diturit konsiderojnë lumturi të menduarit dhe arritjen në të vërtetën e krijimit të gjithësisë. Edhe në botën islame disa mendimtarë si Farabi dhe Avicena konsiderohen si ata që besojnë në komentimin e "dëshirës më të lartë" sepse nga këndvështrimi i tyre lumturia është e lidhur vetëm me arsyetimin e shëndoshë dhe kredhjen në shenjat e botës qiellore, ndërsa çdo gjë tjetër që ndihmon në këtë drejtim e çon në plotësimin e aspiratave të njeriut, kurrësesi nuk mund të barazohet me arsyen. Nga pikëpamja e Imam Aliut (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) lumturia përfshin gjithçka për të cilën folëm më sipër sepse sipas tij, lumturia ka anë të ndryshme të cilat kanë vlerën e tyre të pavarur. Mungesa e çdo njëres prej tyre e çënon lumturinë njerëzore. Në thëniet e Imam Aliut (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) përmenden ato çka Aristoteli i quan të mirat e jashtme si mirësia, bukuria, pasuria etj., që nuk janë të lidhura me shpirtin e njeriut dhe zakonisht nuk janë në dorën e tij. Për Imam Aliun (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) të mirat e jashtme konsiderohen si lumturia më e pakët ose si kufiri më i pakët i lumturisë. Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) lidhur me famën e mirë thotë: "Kryefjala e librit të lumturisë së njeriut vlerësohet nga çmimi që të tjerët i vënë atij."

Diku tjetër përmendet se lumturia e njeriut është e lidhur me të paturit e një gruaje të bukur ose një shtëpie luksoze.

Ambienti i përshtatshëm shoqëror, gjithashtu, është një nga të mirat që ndikojnë në lumturinë e njeriut. Njeriu, sado të mira të ketë, nëse shikon se në ambientin përreth vëllezërit dhe miqtë e tij janë në vështirësi nuk mund ta konsiderojë veten fatlum.

Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) thotë: "Nuk mund të quresh fatlum ndërkohë që shikon vëllanë tënd në vështirësi." Aristoteli dhe dijetarët e mëdhenj myslimanë, si Farabi, ndoshta, duke folur për lumturinë përfunduan në biseda rreth politikës dhe kështu, pas librave të moralit shkruan edhe libra të politikës, sepse ata lumturinë e individit që është rezultati i moralit më të lartë e shikonin të lidhur me lumturinë e shoqërisë e cila ka të bëjë me politikën.

Pasuria dhe kamja është një nga anët e lumturisë, ndërsa varfëria në thëniet e Imam Aliut (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) është konsideruar si fatkeqësi.

Mund të thuhet se ndikimet e jashtme janë të lidhura me lumturinë e njeriut dhe janë pjesë përbërëse e arritjes së lumturisë duke pasur secila vlerën e saj edhe pse rëndësia e tyre në krahasim me anët e tjera të lumturisë mund të jetë shumë më e vogël.

Cilësitë e karakterit:

Cilësitë e karakterit janë pjesë e rëndësishme e lumturisë së njeriut, por sipas Aristotelit, në fillim, duhet të njohim se ç'është cilësia e karakterit? Aristoteli e komenton në këtë mënyrë virtytin: Virtyti ose cilësia e karakterit është një zakon që zgjedh linjën e mesme që për individin është e drejtë dhe në pajtueshmëri me normat e arsyes. Megjithatë, përfytyrimi i Aristotelit për virtytin ka të bëjë me zakonet e fituara. Fjala *virtyt* sipas mendimit të filozofëve grekë nuk ka lidhje me fenë dhe ajo nuk i përfshin kategori të filla, si besimi, adhurimi, mbështetja në Zot etj. Për këtë arsye në librat filozofikë për moralin kuptimi i fjalës *aktivitet moral* ka të bëjë me ato veprime apo anë të karakterit që pavarësisht nga feja kanë vlerë morale.

1-Drejtësia

Sipas mendimit të Imam Aliut (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) aktiviteti moral është i përbërë nga drejtësia dhe drejtësia është e ndarë në kuptim të përgjithshëm dhe në kuptim të veçantë. Në kuptimin e përgjithshëm drejtësia është e lidhur me bindjen ndaj ligjit me të cilën në të vërtetë janë të lidhura cilësitë e karakterit. Për sa i përket kuptimit të veçantë të drejtësisë ajo është e lidhur me të drejtën sipas mundësisë, si kushtet ekonomike, shoqërore etj. dhe nganjëherë është e ndarë në drejtësi të korigjuar, e cila, ka të bëjë me dënimin etj. Një nga cilësitë evidente të Imam Aliut (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) ishte drejtësia. Hazreti Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) ishte adhurues i pashoqi All'lahut; ishte trim dhe nuk frikësohej nga kërcitjet e shpatave, por po ky njeri kur dëgjonte të qarat dhe shikonte lotët e fëmijëve jetimë dridhej i tëri. Në kohën kur Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) kishte pushtetin në dorë vendosi si kriter zbatimin e drejtësisë në shpërndarjen e të mirave. Ai këtë parim e ndiqte me aq rigorozitet sa që në disa raste çoi në hatërmбетje miqtë dhe shokët e Profetit të nderuar si edhe vëllain e tij të verbër. Një grup nga shokët e Imam Aliut (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) i propozuan atij që pasurinë e përbashtët ta ndanin sipas pozitës shoqërore dhe sipas fiseve që pushteti i tij të mos vihej në rrezik, por të ishte i stabilizuar dhe i qëndrueshëm. Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) në përgjigje të këtij propozimi tha: Ju po kërkonit që unë pushtetin ta mbaj me çmimin e diskriminimit dhe shtypjes? Ju po kërkonit që drejtësinë ta sakrifikoj për politikën? Jo, betohem në Krijuesin e gjithësisë se unë nuk do ta bëj kurrë këtë gjë për sa kohë kjo botë të ekzistojë. Edhe sikur të ishte e imja gjithë kjo pasuri e përbashkët, unë kurrë nuk do ta vija atë në shërbim të diskriminimit, aq më tepër që kjo pasuri është e All'lahut e unë thjesht jam ruajtësi i saj.

Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) ishte shembulli i drejtësisë. Ata që ishin pranë tij në kohën kur Imam Aliun (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) e qëlluan me shpatë e kuptuan se

ai kurrë nuk kërkoi që ndokush të hakmerrej për gjakun e tij. Ai, edhe pse ishte i shtrirë në shtrat për vdekje, këshillonte që askush të mos ngrihej në luftë. Ai tha: nëse unë do të largohem nga kjo botë për shkak të kësaj plage ju do zbatoni ligjin, do ta godisni vetëm një herë atë që më goditi mua dhe mos ia bëni trupin copa nga inati sepse kam dëgjuar nga Profeti i nderuar që thoshte: "Hiqni dorë nga mania për të copëtuar tjetrin nga inati qoftë edhe një qen". Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*), gjithmonë, këmbëngulte për të zbatuar drejtësinë. Kur e pyetën atë për lidhjen midis drejtësisë dhe të falurit, ai në kundërshtim me shumicën e njerëzve që i japin faljes vlera më të mëdha, vlerësoi më tepër drejtësinë. Drejtësia është themeli i rregullit të përgjithshëm dhe me zbatimin e rregullit njeriu mund të arrijë lumturinë. Nga këndvështrimi i Imam Aliut (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) rëndësia e drejtësisë është e lidhur me devotshmërinë.

2-Durimi

Durim do të thotë vetëpërmbajtje në rast vështirësie. Durimi mund të konsiderohet burimi i shumë vetive të karakterit. Durimi e bën njeriun të virtytshëm përballë ngasjeve, i jep atij guxim përballë vështirësive të mëdha të luftimeve e kështu mund të thuhet se durimi vetë është një virtyt moral.

Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të*) e ka krahasuar durimin me fillësën e besimit dhe vetë besimin që është çelësi i lumturisë; padurimin e quan të paqëndrueshëm. Qetësinë e përjetshme e konsideron rezultat të zotërimit të cilësisë së durimit gjatë jetës së kësaj bote, ndërsa durimin për të mos thënë fjalë të kota, thënë ndryshe heshtjen, e konsideron drejtësi dhe shpëtim. Në përgjithësi, ai e quan atë një fitore të cilën njeriu e dëshiron dhe paralajmëron se nxitimi dhe lëshimi i frenave të kënaqësisë është një rrezik të cilit duhet t'i frikësohemi shumë.

3- Singëriteti

Singëriteti në parim do të thotë përputhje e fjalës me realitetin. P.sh. kur thuhet: "ai ishte i singërtë në falje" do të thotë që e kreu një

veprim në mënyrë të plotë dhe shembullore. Singëriteti në kuptimin e tij kryesor është një virtyt që qëndron përballë gënjeshtërisë ose shpifjes si burim i poshtërsive morale. Në kuptimin e përgjithshëm, singëriteti si virtyt është siç përcaktohet në përkufizimin e tij; pra, nëse një veprim është i moralshëm, kur është edhe i singërtë konsiderohet si një cilësi plus. Të falësh në rrugën e Zotit është një punë e lavdërueshme, por kur kjo gjë kryhet në mënyrë të plotë e pa të meta merr në vetvete një cilësi tjetër. Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) ka thënë: "singëriteti dhe dëlirësia e shpëtojnë dhe e çlirojnë njeriun". Këto ishin shembuj të rolit të virtyteve të karakterit në lumturinë e njeriut nga këndvështrimi i Imam Aliut (*Zoti qoftë i kënaqur me të*). Mund të përmenden, gjithashtu, thënie të cilat tregojnë se si ndikojnë veset në fatkeqësinë e njeriut. Le të përmendim disa prej tyre: zilia e çon jetën e njeriut drejt shkatërrimit; inati dhe hatërmbytja janë burim armiqësie; mëndjemadhësia dhe mbetja peng i ndjenjës së krenarisë është fatkeqësi. Pra, virtytet morale në kuptimin e zakonshëm sipas këndvështrimit të Imam Aliut janë përcaktimi kryesor i të qenit i çliuar dhe i shpëtuar.

Virtyti i të menduarit

Të mendosh e të kesh ide është një nga vlerat më të larta hyjnore. Veprimin e arsyeshëm Aristoteli e konsideronte si të vetmin shkak të lumturisë. Ajo që e çoi Aristotelin në këtë përfundim ishte vëmendja ndaj veprimtarisë njerëzore. Ai argumentonte se e vetmja cilësi e veçantë e njeriut është arsyeja (të menduarit). Njeriu ushqehet, por edhe bimët ushqehen dhe zhvillohen. Njeriu vepron me ndjenja dhe, po kështu, edhe kafshët. Ama, njeriu arsyeton, veçanërisht, në lidhje me realitetet e pakapshme si p.sh. Zoti, gjë që nuk e bën asnjë qenie tjetër e natyrës. Pra, edhe lumturia si veti e njeriut duhet konsideruar e lidhur me vetinë që ka njeriu për të menduar. Aristoteli mundohet që në kontekstin e përpjekjeve të arsyeshme të njeriut të hapë një vend për t'iu afruar Zotit. Kjo pikëpamje ka tërhequr vëmendjen e filozofëve të krishterë dhe myslimanë

dhe i ka bërë ata që të lidhen fort pas idesë së racionalizmit të Aristotelit. Sipas një transmetimi nga Avicena, Imam Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) kishte dëgjuar nga goja e Profetit (*paqja dhe bekimet e Zotit qofshin mbi të!*) se në rrugën drejt afrimit me Zotin, asgjë tjetër më mirë se mendimi nuk do ta çojë njeriun më shpejt drejt plotësimit të synimit të tij. Në këtë mënyrë, ai më mirë se kushdo tjetër, mund të shprehë rolin e të menduarit në lumturinë e njeriut. Për këtë arsye më i ndershmi i njerëzve, më i dashuri i profetëve, i Dërguari i fundit (*paqja dhe bekimet e Zotit qofshin mbi të!*) i tha Aliut, "mbretit të besimtarëve", se dituria është më e larta lumturi dhe më e mira aspiratë. Asnjë pasuri nuk mund të barazohet me mendjen dhe një mendje që ka freskinë dhe kthjellësinë e nevojshme të çon drejt shpëtimit". Ku ka përshkrim më të bukur për të shprehur rolin e arsyesimit të mendimit në lumturinë e njeriut se sa kjo thënie: "Me mendjen zgjuar dhe ndjenjat fikur, një dritë plot shkëlqim lindi në zemrën e tij që ia ndriçoi rrugën dhe e çoi nga një shtëpi në tjetrën derisa mbërriti në shtëpinë e fundit që është shtëpia e shëndetit dhe e fundit të lumtur ku këmbët dhe trupi i tij i qetësuar qëndruan përfundimisht në vendin e sigurisë dhe të prehjes".

Thënie të personaliteteve të shquara për Imam Aliun

- Dr. Shabeli (materialist) ka thënë: "Imam Aliu është i madhi i të mëdhenjve të botës dhe kopja e vetme dhe e pashoqe në të shkuarën dhe në të tashmen, në lindje dhe në perëndim të botës".
- Fuad Xherdagh (i krishterë): "Sa herë që në jetë më dalin vështirësi dhe hidhërohem nga vuajtjet e saj gjej strehë tek Aliu, sepse ai është streha e çdo njeriu. Ai është si bubullimë për shtypësit dhe një përkrahës i dhembshur për të shtypurit".
- Rudolf Zhajger (gjerman): "Një nga arsyet e dashurisë së iranienëve për Aliun qëndron në famën dhe respektin që ai gëzon në Iran si dijetar. Për këtë arsye kur universiteti në Xhondi Shapur ishte në prag dështimi

thërritën Aliun.

- Fuad Afram Bestani, (i krishterë): "Mendimtarë të shquar janë përpjekur të kuptojnë këtë personalitet dhe nën drejtimin e tij kanë ecur edhe asketët"
- Vashington Erunik (amerikan): "Aliu, i cili rrjedh nga një prej familjeve më të shquara të racës arabe kishte tre cilësi të mëdha: trimërinë, oratorinë dhe bujarinë. Profeti, duke pasur parasysh trimërinë dhe guximin e tij e mbiquajti atë "Luan i Zotit"
- Baron: "Aliu ishte një hero luftëtar, një kalorës me origjinë të pastër, i sinqertë e i devotshëm dhe një imam martir me karakter të thellë e të qetë".
- Xhubran Khalil Xhubran (filozof dhe poet i krishterë): "Për mendimin tim, ai është shenjt i parë që ndoqi Profetin dhe dëgjoi prej tij ritmin e përjetësisë, të cilin e transmetoi tek populli i tij. Kushdo që e vlerëson atë qëndron në anën e monoteizmit dhe kushdo që është armiku i tij merr anën e injorancës". I biri i Abu Talibit ra dëshmor në rrugën e lavdisë së tij dhe iku nga kjo botë ndërkohë që bënte namazin dhe zemrën e kishte të mbushur me dashurinë për Krijuesin".
- Xhorxh Zidan (i krishterë): "Të them se Krishti qëndron më lart se Aliu, nuk ma lejon mendja, e nëse them Aliu qëndron më lart se Krishti, këtë nuk ma lejon feja ime.
- Zemakhsheri (dijetar suni): "Janë shtuar besimet e shtrembëra e të dyshimta dhe të gjitha pretendojnë shpëtimin e njeriut, por unë që jam i lidhur me Zotin pastaj me Hazretin Muhammed (*paqja dhe bekimet e Zotit qofshin mbi të!*) dhe Aliun (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) them si është e mundur që doli i shpëtuar qeni që u qëndroi besnik As'hab-e Kaf –it (shokëve të Kaf-it) dhe mund të mbeten pa u shpëtuar dashamirësit e Profetit (*paqja dhe bekimet e Zotit qofshin mbi të!*)?"
- Shefai: "Në se do të përcaktohej pozita dhe madhështia e Ali Myrtezait (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*) të gjithë njerëzit do t'i përulëshin atij dhe Shefai vdiq e nuk e mori vesh sa lart qëndronte Aliu (*Zoti qoftë i kënaqur me të!*)".

■ Nga: Dr. Alibeman Eghbali Zarch

NJOFTIM

FONDACIONI I KUR'ANIT

*Me rastin e Muajit të Bekuar
të Ramazanit, Fondacioni i Kur'anit
organizon kurse kur'anore
për të gjitha moshat:*

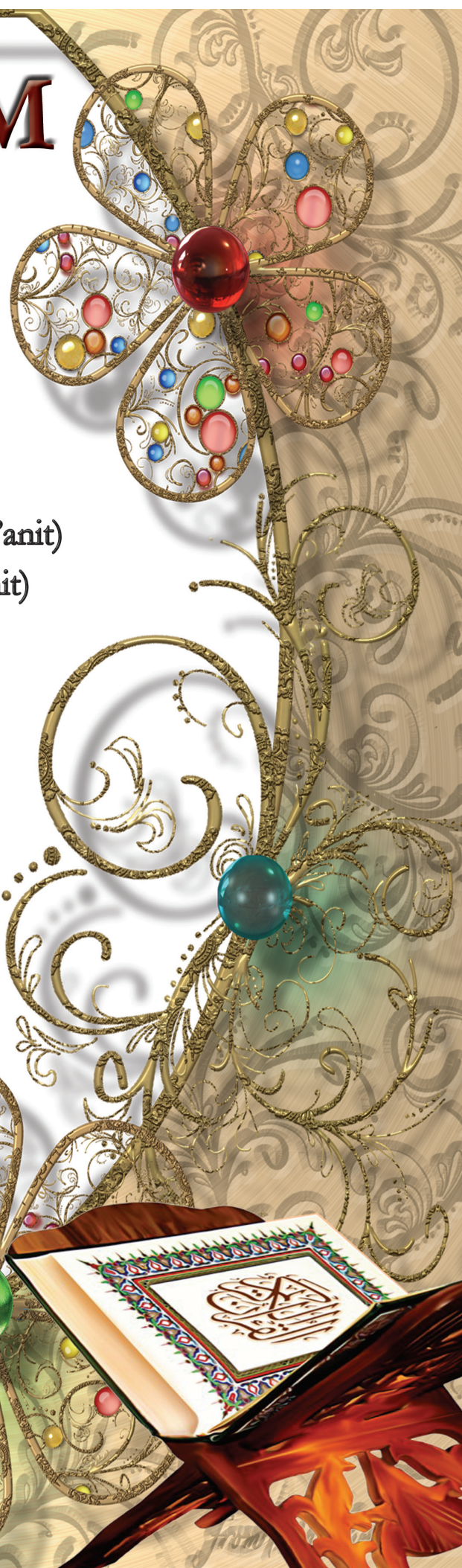
- ✓ Mësimi i leximit të Kur'anit
- ✓ Texhvid (rregullat e leximit të Kur'anit)
- ✓ Hifz (Mësimi përmendësh i Kur'anit)
- ✓ Tefsir (komentim)
- ✓ Lexim me melodi

*Për informacione të mëtejshme të interesuarit
të kontaktojnë ose të paraqiten pranë këtij
Fondacioni në adresën e mëposhtme:*

Fondacioni i Kur'anit
Rr. Hoxha Tahsim nr. 168 Kutia Postare 8272
Tel: 0035542377311 Tiranë - Albania
E_mail: f_quran114@yahoo.com
WebSite: www.fqurani.com

**Për nxënësit që do përfundojnë me sukses
kursin, do të pajisen me certifikatë
si dhe do të ketë dhurata simbolike.**

Ju Mirëpresim!

Emisioni

"NEKTARI I XHUMASË"

Xhumaja, dita më e bukur e javës.
Xhumaja, dita e shoqërisë dhe e bashkimit të zemrave.
Xhumaja, simboli i unitetit të myslimanëve.
Xhumaja, lulishte me lule të shumta me të cilat zbukurohet shpirti.
Ejani çdo të xhuma të shëtisim në kopshtin e mbushur me dije, të mbledhim së bashku nektarin e luleve të saj e të kënaqemi me to.

Çdo ditë të xhuma jemi me ju nëpërmjet emisionit "NEKTARI I XHUMASË"

i cili përmban rubrika të këndshme fetare dhe kur'anore.
Nga ora 9:00 deri në 10:30, në frekuencat 93.6 MHz, radio "NACIONAL".

Prezanton Fondacioni i Kur'anit

Emisioni

"TROKITJE SHPIRTËRORE"

"Kur robtë e Mi të pyesin për Mua, Unë jam afër, i përgjigjem lutjeve të lutësit, kur ai më lutet Mua. Prandaj, le t'i përgjigjen thirrjes Sime dhe le të më besojnë Mua, për të qenë të udhëzuar në rrugë të drejtë." Momente trokitjeje! Moment i shtrenjtë!

Më i shtrenjtë se qindra momente trokitjesh. Momente Selami! Përshëndetje që përveç gjuhës së përligjur nuk mund t'i shprehë askush... Është moment malli, që përveç zemrës nuk njih gjuhë tjetër t'i përgjigjet.

Është zëri i thyer që kërkon oksigjen; oksigjen shpëtimtar për zemrën e drobitur rrugëtimeve të gjata. Janë çaste loti! Lot që bashkohet mrekullueshëm me rrezatimet e shpirtit i cili thërret: "Zoti ynë; ne dëgjuam një thirrës që ftonte për besim e thoshte: 'të besoni Zotin tuaj. E ne, besuam!' Nën himnin e kësaj thirrjeje madhështore, ne trokasim tek Ty, Zoti ynë; me lutjet tona, me përgjërimit tona, me bindje dhe shpresë vetëm tek mirësitë dhe bujaria Jote. O Zoti ynë, ne të thërrasim Ty me zë të lartë, me sy të përbotur, me zemër të singertë dhe shpirt të pastër: "Na e jep shpërblimin që na ke premtuar nëpërmjet të dërguarve të Tu dhe mos na poshtëro Ditën e Kijametit! Se me të vërtetë, Ti je Ai që nuk e shkel premtimin." Ky zë që thërret, kjo zemër që digjet, këta sy që lotojnë, ky shpirt që ka mall, është ngjitur në lartësi për të kërkuar ëmbëlsinë e besimit që tashmë është takuar me "TROKITJE SHPIRTËRORE." Çdo ditë të Enjte në frekuencat 93.6 MHz në orën 18:00 deri në 19:30 minuta pjesë nga Kur'ani Fisnik, lutja Komejl, rubrika, minirubrika e shumë të tjera sjell për ju emisioni "TROKITJE SHPIRTËRORE".

Prezanton shoqata "Fladi"

MËSIMI PËRMENDËSH I SURES "MERJEM"

Fondacioni i Kur'anit në vazhdimësi të veprimtarisë së tij në lidhje me mësimin e leximit dhe hifzit të Kur'anit Kerim, këtë herë prezanton një program të ri: Mësimi përmendësh i sures "Merjem".

Ky program është vetëm për vajza dhe gra.

Ditët e mësimit janë: e Hënë, e Mërkurë, e Premte; orari 11:00 deri 12:30.

Kursantet që dalin me rezultate të kënaqshme pajisen me certifikata (dëshmi) dhe për më të mirat ka shpërblime. Për vajzat dhe gratë që e kanë përfunduar mësimin e sures të paraqiten për provimin e saj. Mundësi për mësimin e saj kanë edhe fillestaret sepse u ofrohet klasë e veçantë.

Për informacione të mëtejshme kontaktoni në adresën:

Fondacioni i Kur'anit, rruga Hoxha Tahsim nr. 168, tel & fax (04) 2 377 311.

Ju mirëpresim!

www.fqurani.com

